

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

2/2008

Siirtolaisuus – Migration 2/2008

35. vuosikerta / 35th year
ISSN 0355-3779

Julkaisija / Publisher

Siirtolaisuusinstituutti
Migrationsinstitutet
The Institute of Migration
Linnankatu 61, 20100 Turku, Finland
Puh. / tel. (0)2-2840 440
Fax (0)2-2333 460
email: kirsai@utu.fi
<http://www.migrationinstitute.fi>

Pohjanmaan aluekeskus
Österbottens regioncenter
Regional Centre of Ostrobothnia
Keikulinkuja 1, 61100 Peräseinäjoki, Finland
Puh. / tel. (0)44-2592447
email: siirtolaisuusinstituutti@netikka.fi

Päätoimittaja / Editor-in-Chief

Olavi Koivukangas

Toimitussihteeri / Editorial Assistant

Kirsi Sainio

Toimittajat / Editors

Krister Björklund, Elli Heikkilä

Toimituskunta / Editorial Board

Siirtolaisuusinstituutin hallitus
Administrative Board of the Institute of
Migration

Taitto / Layout

Kirsi Sainio

Tilaushinta 2008 / Subscriptions 2008

4 numeroa / nummer / issues
15 €/vuosi/år/year
OP 571113-11117

VAMMALAN KIRJAPAINO OY

Sisältö • Contents

- *Olavi Koivukangas*
**Siirtolaisuusinstituutin kirjaston-
hoitaja Taimi Sainio eläkkeelle**
- *Saara Louko*
**“Is Native Language Decisive in
Language Learning Results?”**
- *Aini Pehkonen*
**Mentorointi maahanmuuttajan
ammattillisen kehittymisen
välineenä**
- *Maria Levä*
**Ruotsinsuomalaisten suomalaisen
identiteetin ulottuvuudet
2000-luvun alussa**
- *Enrique Tessieri*
Colonia Finlandesa
- *Elli Heikkilä*
Tutkimusjohtajan palsta
- *Markku Mattila*
Aluepäällikön palsta
- *Tellervo Lahti*
Siirtolaisuusmuseon kuulumisia
- **Kirjat • Böcker • Books**

*Kansi/Cover: Kirjastonhoitaja Taimi Sainio
läksijäisjuhlissaan 21.12.2007.*

*Librarian Taimi Sainio at her retirement party
21st of December 2007.*

Kuva/Photo: Jouni Korkiasaari

Kirjastonhoitaja Taimi Sainio eläkkeelle 31.3.2008

Librarian Taimi Sainio retired 31st of May 2008. New Librarian is Kirsi Sainio (not related).

Taimi Sainio syntyi Jokioisissa. Siellä hänellä ei ollut mahdollisuuksia lähteä opinteille vaan hän meni suoraan työelämään. Nuorena aikuisena hän tuli Turkuun töihin ja suoritti siinä sivussa yksityisesti yo-tutkinnon, mikä vaati melkoista sisua. Vuonna 1975 Taimi muutti Ruotsiin ja suoritti siellä kolmivuotisen äidinkielen opettajan tutkinnon ja opetti suomenkieltä ruotsinsuomalaisten lapsille. Tähän luontaisen kielikorvan lisäksi perustuu Taimin erinomainen suomenkielen taito.

Taimi palasi Suomeen vuonna 1983, ja vuonna 1984 hän tuli Siirtolaisuusinstituuttiin, ensin harjoittelijaksi ja avustajaksi ja vähitellen kirjastonhoitajaksi. Hän sai haasteellisen tehtävän ryhtyä kehittämään instituutin kirjastoa, joka myös siirtyi pian ATK-aikaan instituutin muiden toimintojen ohella. Kirjaston organisoiminen ja kehittäminen on ollut Taimin suuria saavutuksia instituutissa.

Sen lisäksi hän oli keskeisesti mukana toimittamassa Siirtolaisuus-Migration -lehteämme edustavaksi, kansainväliseksi julkaisuksi.

Minulle hän on ollut kullannarvoinen aarre sikäli, että hän on aina ystävällisesti korjannut kieliasun artikkeleihin ja juttuihini, joita jouduin tekemään yleensä suurella kiireellä. Taimi laittoi pilkut paikoilleen ja taivutti oikeat sanamuodot kohdilleen. Siitä haluan lausua hänelle lämpimät kiitokset.

Työsaavutusten lisäksi haluaisin mainita hänen positiivisen olemuksensa ja huumorintajunsa. Hän oli aina iloinen kuin peipponen, ja tämä positiivisuus säteili koko työympäristöömme.

Taimin aloitekykyä osoittaa myös se, että paavi Paulus II:n vieraillessa Turussa v. 1989, hän onnistui saamaan tältä poikamieheltä nimikirjoituksen.

Siirtolaisuusinstituutin henkilökunta toivottaa Taimille mitä parhainta jatkoa elämän uusiin seikkailuihin! ”Elämä on matkaa itsessä ja muiden ihmisten kanssa” Kiitos Taimi että olet matkannut kanssamme yhdessä 24 vuotta!

Uutena kirjastonhoitajana aloitti Kirsi Sainio

Uutena kirjastonhoitajana ja lehden toimitussihteerinä Taimin jalanjäljissä on aloittanut Kirsi Sainio (ei kuitenkaan sukua Taimi Sainiolle).

Olavi Koivukangas

“Is Native Language Decisive in Language Learning Results?”

A study on acculturation and the effect of language distance: Finnish and Dutch migrants in Australia compared

Saara Louko

Up until 1979 when Australia introduced stricter language requirements for the new immigrants it was not uncommon for migrants to arrive in Australia with little or no knowledge of English. Yet most of these adult migrants acquired language skills that enabled them to lead an independent and full life in Australia.

However, for various reasons these migrants have achieved varying levels of proficiency. Naturally differences can be found between individual learners, but the different migrant groups also show divergent tendencies. Whereas the Dutch are generally considered to be successful English learners, the image of Finnish migrants is quite the opposite. The objective of this study was to explore this matter further by comparing two groups of adult migrants which in many respects seem quite similar, but differ in terms of native language.

Saara Louko is Master of Philosophy (since 1.5.2008) Pro gradu-research Learning English: Finnish and Dutch Migrants in Australia Compared (2007).

The respondents and the hypotheses

For the comparison I collected answers from native speakers of Dutch and native speakers of Finnish. The other criteria for choosing the respondents were that they would have to be first-generation migrants and that they had arrived in Australia in the 1950s, the 1960s or the 1970s. My working hypothesis was that the two migrant groups, the Finnish and Dutch speakers, would differ considerably in their level of acculturation, current proficiency in English, and attitudes concerning native language effect on learning English. I assumed Finnish speakers to be slightly more distant from the Australians due to their considerable ethnic vitality and difficulties with acquiring the target language, English. I believe the Finns' cultural introversion and the difficulties in English acquisition to be interdependent phenomena.

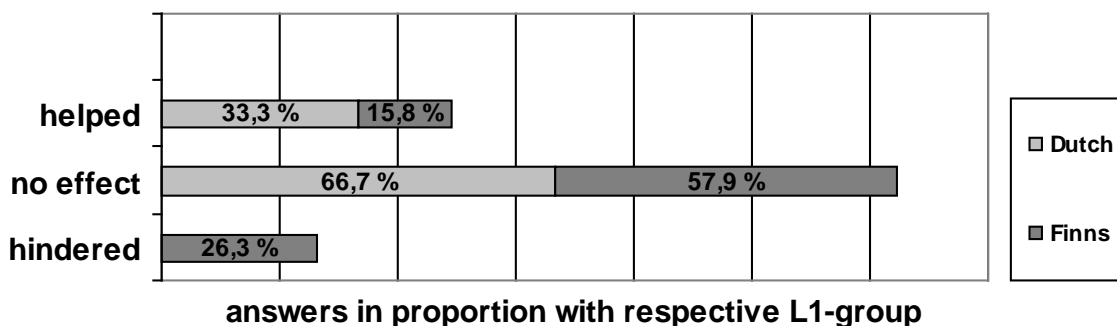
My second assumption was that for the most part learning English comes more easily to Dutch-speakers and that the cultural similarities between the Netherlands and Australia assist this acquisition process. I also believed that

the Dutch migrants benefit from the linguistic similarity between English and Dutch - an advantage the Finns lack as their language is unrelated to the target language. Dutch and English are both Indo-European languages while Finnish belongs to a completely different group of Uralic languages.

The empiric data was collected through two online questionnaires: one for the Dutch and the other for the Finnish speakers. I received altogether 46 responses, out of which 20 came from Finnish and 26 from Dutch speakers. The sex ratio in the answers from the Finns was balanced, but among the Dutch respondents the men were slightly overrepresented. In my study 72 percent of all respondents were now in their sixties or older, and on average they had lived in Australia now for 42 years. Altogether 15 percent of the respondents had prior migration experience. In my data a quarter of the Finns had lived in another foreign country before settling in Australia.

The questionnaires I prepared for this study addressed matters that are viewed to be central in second language acquisition (SLA) or indicative of the migrants' level of acculturation. I was particularly in-

Opinions on L1 influence on SLA Finns vs. the Dutch

Abbreviations

- SLA second language acquisition; the process of learning a new language
- TL target language; the language studied by the learner
- L1 native language
- L2 second language; typically a foreign language

terested in the subjects' social life and everyday communication. The respondents were asked to evaluate their current English proficiency and to estimate how difficult the SLA process had been for them. In one of the questions the respondents were asked whether they felt that their native language had hindered or assisted learning English.

Integration

Social integration and second language acquisition among migrants are undoubtedly intertwined phenomena and this is essentially the idea that John Schumann bases his **Acculturation Theory** (1978) on. In this theory Schumann argues that migrants who have a desire to integrate with the dominant population are more likely to become fluent in the target language (TL). In other words, Schumann views acculturation as the key to successful second language acquisition (SLA).

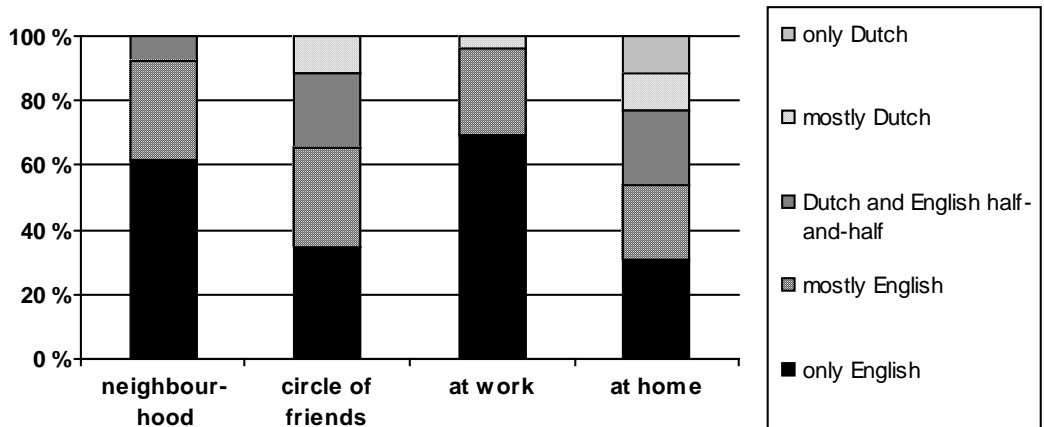
The acculturation process is often easier for migrants who come from a cultural background similar to that of the host society. This is because they are able to recover from the inevitable cultural shock faster, and after this recovery they can either assimilate with the host society or adapt themselves to it. When the cultural distance is small, adapting oneself to the new environment is relatively easy and the same applies to language learning and language distance. In a nutshell, the more similarities there are between the languages and the cultures the easier it usually is for the migrants to feel at home in the new country.

Views supporting this observation, that successful SLA and social integration go hand in hand, can be found in previous studies about Finnish Australians. Both Olavi Koivukangas (1975, 109) and Tuulikki Mattila (1985, 16-17) conclude that inadequate command of English has for the Finns

been the overriding difficulty in integrating. My own data also indicated that the Dutch were socially more integrated with the core-population than the Finns. A third of the Dutch reported that they speak only English with their friends, but none of the Finns gave a similar response. At work only 3.8 percent of the Dutch relied on communication in their native language either partly or wholly, against 15 percent of the Finns.

SLA is often also linked with attitudes and motivation. My study indicated that the Finns had very positive views about the Australian society, but their motivation for learning English was somewhat lower than in the comparison group. The Dutch held quite differing views on language: nearly all of them viewed it very important to become fluent in English. Their preference for using English is evident also in the language maintenance patterns (see e.g. Pauwels 1991; Clyne 2003). The Finns

Language use among the Dutch speakers

on the other hand are famous for maintaining their native language.

Other factors considered important for *Natural Second Language Acquisition* (i.e. learning the target language in the environment where it is spoken) are age, social and psychological factors, length of residence and the learner's native language. Traditionally it has been assumed that younger people are better at acquiring new languages. The social factors which impact the language acquisition process include e.g. social integration, attitude and intended length of stay, and the psychological factors include among others language shock and motivation.

Length of residence can indicate if the language acquisition process is still at an active phase. Individuals do differ in this respect, but all learners will eventually cease learning the target language. When the average length of residence in Australia in my data (42 years) is considered, it is safe to assume that the second language competence among these respondents will no longer improve. And

lastly, on the impact of one's native language, most linguists agree that native speakers of a language closely related to the TL can learn the TL faster and become more proficient users than native speakers of an unrelated language. This juxtaposition means that in general the Dutch speakers should have a considerable vantage over the Finnish speakers in learning English.

The impact of age, native language influence, and social factors on adult second language acquisition results are further discussed in the following sections.

Does age matter?

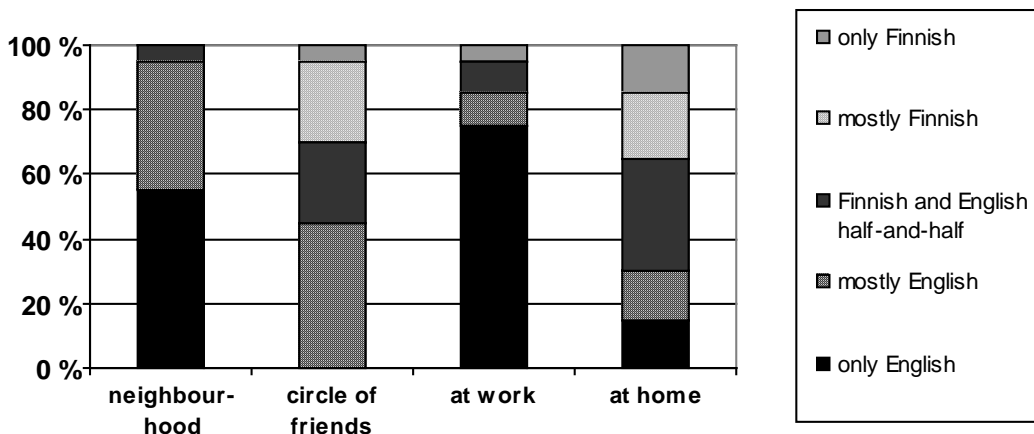
Most of the respondents in my study came to Australia in their late twenties, and although many of them had studied a little English before migrating, for the most part their English acquisition did take place only in Australia. Therefore the question about the role of age in SLA is quite central to this study.

Researchers have identified several biological and psychologi-

cal explanations for the differences found in language acquisition between people of differing ages. In his work *Biological Foundations of Language* Eric Lenneberg discusses individual language aptitude and various developmental stages which affect the way people process language. He suggests that the factors that impede SLA, the "language-learning blocks", increase after puberty. And therefore learning a second language requires a conscious and laboured effort from an adult while children are known to have acquired new languages from mere exposure (1967, 156, 176).

Similar findings were made by Stephen Krashen who suggests that at puberty our *affective filter* (which blocks language acquisition e.g. when the person is anxious or feels that s/he already has adequate TL competence) grows stronger and is very unlikely ever to return to the level of child learners, whose affective filter is rarely strong enough to prevent native-like language attainment (1985, 13). Older learners are better at

Language use among the Finnish speakers

understanding the input they are exposed to when listening or reading, because of the advantages, greater experience and knowledge, brought to them by age.

Evelyn Hatch notes that children often learn a second language at the expense of their native language. The same is not true for adult learners – adults do not forget their mother tongue in the SLA process. She also points out that the impression people have of children as the ideal learners and the adults as the non-learners is not entirely justified as the range of different types of communication a child needs is very different from those an adult has to master in order to seem successful in SLA (1983, 191–192).

To summarise the relationship between age and second language acquisition: although it is far more common that children achieve near-native proficiency in the target language, modern-day research has produced the following three conclusions on this matter. Firstly, adult language acquisition can also bear comparable results;

and secondly, the first and second language acquisition processes are more alike than previously assumed; and lastly, contrary to popular notions, age does bring certain advantages for the adult second language learner.

Transfer - Native Language Influence

All learning is based on prior knowledge - this applies equally to language learning. Intralinguistic knowledge increases as the learner becomes more advanced in the TL. Cross-linguistic knowledge is also important especially when the TL is closely related to the learner's native language (Ringblom 2007, 1–2). Most linguists agree with this view that it is easier to learn languages that are related to either the learner's native language (L1) or another previously acquired language.

This is because prior knowledge of a language similar to the target language enables **positive transfer**, which means that the

learners are able to *deduct* from their existing cross-linguistic knowledge how the target language is likely to “work”. Similarities in the vocabulary provide easy examples of positive transfer, but transfer is evident also in other aspects of language learning. Any linguistic knowledge that assists the acquisition of another language can be viewed as positive transfer. Native language influence can also have a negative effect on language acquisition. Håkan Ringblom and Terence Odlin have studied the transfer phenomenon with special reference to Finnish.

Social factors

The data I collected also revealed something about the migrant's social life. I asked them to describe their communication in the following situations: (a) in their neighbourhood, (b) with their circle of friends / in leisure time activities, (c) at work and (d) at home. The differences between the two groups were clear in the answers

regarding communication with friends and at home.

One of my hypotheses was that the migrants from the Netherlands were culturally closer to the Anglo-Australian society than the Finns. The cultural distance is evident also in language and the way people communicate. Jaakko Lehtonen's research on Finns as foreign language users indicates that the Finns suffer from a collective feeling of inferiority. He suggests that this profuse self-criticism combined with Finnish socio-pragmatic rules may be the reason why Finns can appear less proficient TL users than they really are (1984, 76). In other words, Finns hesitate to speak in English for several reasons. The fact that some learners avoid communication in a foreign language can reflect on their language competence. Lehtonen offers the **mirror effect** as one explanation why non-native speakers hesitate speaking in TL, which means that people feel uncomfortable when they notice that the *subjective ideal self* does not match their actual performance. The disillusion may reduce TL communication significantly (1984, 75).

Conclusion

The focus of this study was to explore how two groups of adult migrants with different native languages and cultural backgrounds have succeeded in learning English in a natural language acquisition setting in Australia. Essentially the study aimed at uncovering how strongly language acquisition and cultural integration are interlinked with the migrants' native language and culture.

The results of this study were in line with what I had anticipated: the two groups differed in their answers regarding attitudes, self-assessment of their English skills, experiences about SLA and different markers of acculturation. Also preferences in language use were notably different.

What my study revealed was that whereas the Dutch respondents preferred using English in all the four proposed situations (at home, at work, with friends and in their neighbourhood), the Finns' communication at home and with friends was native language dominated. At the time of arrival in Australia, 95 percent of the Dutch had viewed it very important to become fluent in English, but only 63 percent of the Finnish respondent had felt this way. As for the native language influence on SLA, 33.3 percent of the Dutch felt that their native language had helped them learn English and none of them viewed that the effect would have been negative. Over a quarter of the Finns felt that Finnish had hampered their English acquisition, but surprisingly many – nearly 16 percent of the Finns – stated that their native language had assisted English acquisition.

References

Clyne, Michael G. *Dynamics of language Contact*. Cambridge: Cambridge University Press 2003.
Gingras Rosario C. (ed.). *Second Language Acquisition & Foreign Language Teaching*. Virginia: Center for Applied Linguistics, 1978.

Hatch, Evelyn Marcussen. *Psycholinguistics: A Second Language Perspective*. Rowley: Newbury House Publisher, Inc, 1983.
Koivukangas, Olavi. *Suomalainen Siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen*. Siirtolaisuustutkimuksia A1. Turku: Siirtolaisinstituutti, 1975.
Krashen, Stephen D. *The Input Hypothesis: issues and implications*. New York: Longman Inc, 1985 (1987).
Lehtonen, Jaakko. *Vaikeneva kulttuuri ja vieraan kielen pelko: miksi suomalainen vaikkeen vieraallakin kielellä*. In Sajavaara, Leiwo & Eloranta (eds.) 1984.
Lenneberg, Eric H.. *Biological Foundations of Language*. New York: John Wiley and Sons, 1967 (1st corrected printing).
Mattila, Tuulikki. *Report on Survey into the needs of the Finnish Community in New South Wales / Australian suomalaisten elinolot sekä sosiaali- ja terveystalveluiden tarve*. Turku: Institute of Migration 1985.
Odlin, Terence. *Language Transfer - Cross-linguistic influence in language learning*. Cambridge Applied Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.
Pauwels, Anne. Dutch in Australia. In Romaine (ed.) 1991.
Romaine Suzanne (ed.). *Language in Australia*. Cambridge: Cambridge University Press, 1991.
Ringblom, Håkan. *Cross-linguistic Similarity in Foreign Language Learning*. Second Language Acquisition 21. Clevedon: Multilingual Matters Ltd. 2007.
Sajavaara Kari, Leiwo Matti & Eloranta Mervi (eds.) 1984.

AFinLA:n vuosikerta 1984.
Jyväskylä: Turun yliopiston
Offsetpaino.

Schumann, John H. The Acculturation Model for Second-Language Acquisition. In Gingras (ed.) 1978.

Tiivistelmä

Tutkin äidinkielen vaikutusta englanninkielen omaksumiseen vertailemalla kahta kieliryhmää, suomenkielisiä ja hollanninkielisiä maahanmuuttajia Australiassa. Oletin, että hollanninkielinen vastaajaryhmä olisi oppinut englantia

helpommin ja nopeammin johtuen kielellisistä ja kulttuurisista yhtäläisyyksistä kohdemaan ja kotimaan välillä. Oletin hollanninkielisen ryhmän akkulturoituneen suomenkielistä ryhmää paremmin kohdemaan yhteiskuntaan. Vastajina toimi 46 Australiaan pääosin 1950–1970-luvuilla muuttanutta siirtolaista. Heistä 26 oli hollanninkielisiä ja 20 suomenkielisiä.

Tutkimuksessa ilmeni, että hollantilaisten kielitaito korreloi voimakkaammin myönteisten asenteiden kanssa paikallista väestöä ja yhteiskuntaa kohtaan. Suomalaiset puolestaan olivat kielitaidoltaan yhtäläisiä asenteista riip-

pumatta. Hollanninkieliset vastaajat olivat myös kielitaitoisempia kuin suomenkieliset, ts. he ilmoittivat osaavansa useampia vieraita kieliä ja arvioivat oman englannin kielen taitonsa vahvemmaksi kuin suomalaiset. Joka kolmas hollanninkielinen koki, että äidinkieli oli edesauttanut englannin oppimista, ja ainoastaan suomenkieliset vastaajat sanoivat äidinkielen hankaloittaneen kielenomaksumista. Suomenkieliset vastaajat käyttivät äidinkieltään huomattavasti hollanninkielisiä useammin: ryhmien väliset erot olivat varsin selviä etenkin ystävien kanssa ja kotona käytetyn kielen suhteen.

Living Together Summit, Lontoo 12.–14.3.2008

Eturivissä toinen vasemmalta tutkimusjohtaja Elli Heikkilä vieressään Mrs. Fauzia Mohamed Hashi, The Immigrant Forum, Contact. Committee for Immigrants and the Authorities, Norja, British Councilin järjestämässä Living Together Summit-tapahtumassa Lontoossa 12.–14.3.2008.

Mentorointi maahanmuuttajan ammatillisen kehittymisen välineenä

Aini Pehkonen

Artikkeli käsittelee ulkomaalais-taustaisen henkilön työhön perehdytystä suomalaiseseen työyhteisöön. Työhön perehdyttämisen yleisenä tavoitteena on antaa monipuolinen yleiskuva organisaatiosta, sen tavoitteista, ohjeista jne. Keskeinen kysymys on tässä artikkelissa, miten työhön perehdytys on järjestetty työyhteisöissä, joissa on maahanmuuttajataustaisia henkilöitä töissä? Onko perehdytys sattumanvaraista vai suunnitelmallista ja sopimuksellista? Työhön perehdyttäminen ja ohjaaminen on pitkälinen prosessi, joten se edellyttää myös perehdyttäjän/ohjaajan sitoutumista kyseiseen tehtävään.

Johdanto

Suomen hallitus on hyväksynyt uuden maahanmuuttopoliittisen ohjelman (19.10.2006), jonka yksi keskeinen tavoite on työperäisen maahanmuuton aktiivinen edistäminen. Nykyisin työperäisen maahanmuuton osuus on kaikesta maahanmuutosta noin 10 %. Suomessa maahanmuuttajista suurin osa (noin 76 %) kuuluu työikäiseen väestöön. Vaikka työikäisen

väestön osuus on suurempi kuin suomalaisilla (67 %), työvoimaan kuuluvia on noin 43 %. Pahin työttömyys on niillä väestöryhmillä, jotka ovat tulleet Suomeen pakolaisina eli irakilaisilla, somalialaisilla ja entisen Jugoslavian alueilta. Marokkolaisten työttömyysaste on myös korkea – yli 50 %. Työministeriön tilastoiden mukaan oli vuonna 2006 ulkomaalaisten miesten työttömyysaste 19 % ja vastaavasti naisten 28 %. Ulkomaalaisilla on vaikeuksia sijoittua suomalaisille työmarkkinoille, mikä kertoo osaltaan myös maahanmuuttaneiden osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen haasteellisuudesta.

Syyt, miksi monikulttuurisuudesta keskustellaan aktiivisesti Suomessa, johtuvat muun muassa Suomen väestön kehityksestä. Suomen väestö ikääntyy ja harmaantuu sekä syntyvyys on vähäistä. (Kuviot 1 ja 2.) Väestön ikääntyminen on havaittavissa koko Euroopassa, ja vastaavasti väestönkasvu paikantuu Aasiaan ja Afrikkaan. Vuosina 2004–2005 Suomen työmarkkinoilta poistui ensi kertaa ikääntymisen vuoksi enemmän työvoimaa kuin sinne tuli. Pulaa työvoimasta on esimerkiksi siivousalalla, liikenteessä, rakennus-alalla sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Suomessa työskentelee vuosittain eripituisia ajanjak-

soja noin 30 000 virallisesti rekisteröityä ulkomaalaista työntekijää. Sitran julkaisema Suomi 2015-ohjelman loppuraportissa esitetään Suomen tarvitsevan jopa 25 000–50 000 maahanmuuttajaa vuosittain (Hautamäki 2003).

Suomen työelämästä poistuu vuodesta 2000 vuoteen 2015 noin miljoona henkilöä vanhuus- ja muille eläkkeille sekä kuoleman kautta. Jo vuoteen 2010 mennessä työelämästä poistuu yli 600 000 henkilöä, mikä merkitsee noin 30 % vuoden 2000 työllisistä. (Tiainen 2001.) Tilastokeskuksen (30.12.2000) työssäkäyntitilasto totesi jo vuosituhannen alussa, että ikääntyminen koskettaa eniten yrittäjiä. Tätä selittää osin maatalousyrittäjien ikääntyminen. Julkisella sektorilla, niin kunnissa kuin valtiollakin, ikääntyvien osuudet työvoimasta ovat yhtäläiset. Poistuva työvoima ei ole silloin ongelma, jos työmarkkinoille tuleva työvoima korvaa sen. Suomen työikäinen väestö oli vuonna 1996 iäkkäämpää kuin Euroopan maissa keskimäärin. Suomessa työikäisestä väestöstä 18,5 % on 15–24-vuotiaita ja 37 % 45–46-vuotiaita. Vastaavat osuudet ovat muissa EU-maissa keskimäärin 20 % ja 35 %. (Miettinen et al. 1998.) On arvioitu, että vuonna 2010 olisi 20–44-vuotiaiden osuus työväestöstä noin 52 %, ja se lisääntyy hieman (54 %) vuo-

Aini Pehkonen, VTT, erikoistutkija. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Kuopion yliopisto. Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos.

teen 2020 mennessä. Suomessa on paine kehittää aktiivista maahanmuuttopolitiikkaa ja lisätä työperäistä maahanmuuttoa suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle. (Heikkilä & Pikkarainen 2008.) Työelämä ja työorganisaatiot ovat haasteiden edessä.

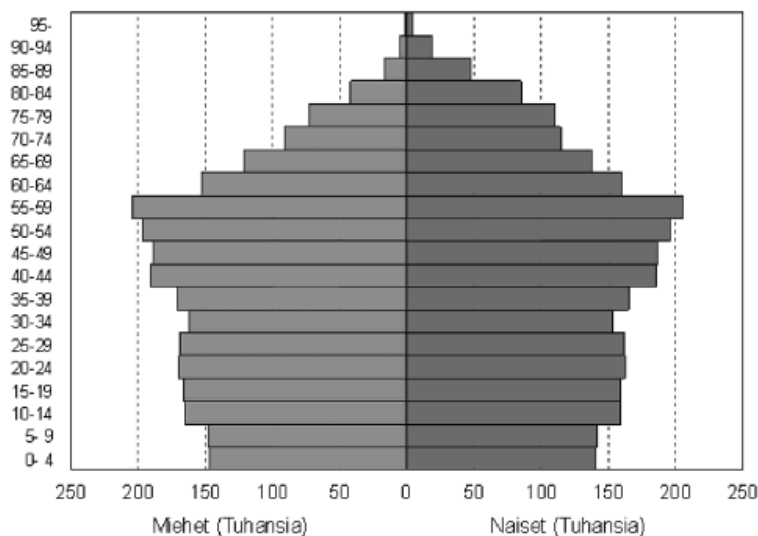
Monikulttuurisuus

Cultura on latinaa ja tarkoittaa ihmisten harjoittamaa maanviljelystä ja eläintenhoitoa. Myöhemmin käsite liitettiin hengenviljelyyn (Cicero). Monikulttuurinen/pluralistinen yhteiskunta on haas-

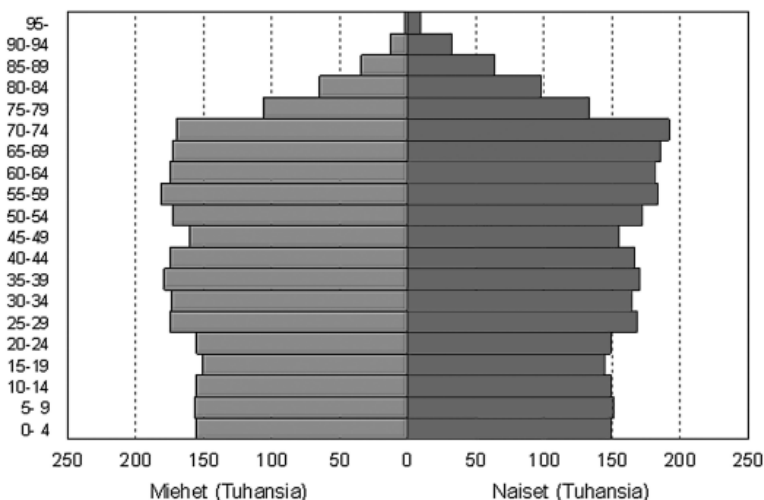
teellinen, koska pluralistisessa yhteiskunnassa yhtenäinen normi- ja arvopohja ovat mahdottoisuus. Toisaalta on aiheellista pohdita, mitä monikulttuurisuus-terminillä tarkoitetaan eri yhteyksissä. Moninaisuus-, monimuotoisuus- ja monikulttuurisuus-käsitteiden merkitykset eivät ole vielä vakiintuneet suomen yleiskielessä.

Kirjallisuudessa on paikannettu ainakin neljä erilaista kulttuuri-paradigmia: kulttuurideprivaatio, kulttuurinen erilaisuus, kulttuuri resurssina ja muuttuva kulttuuri. Kulttuurideprivaatio (Banks 2002; Sleeter & Grant 1999; Irwin 1996) tarkoittaa sitä, että kulttuurin edustajilta puuttuu niitä asenteita ja taitoja, joita kyseisessä yhteiskunnassa menestyminen edellyttää (esim. kieli, interpersoonalliset taidot). Kulttuurinen erilaisuus (Banks 2002; Sleeter & Grant 1999; Trompenaars 1993) korostaa kulttuurista jatkuvuutta. Se huomio kulttuurisia vahvuuksia, joiden avulla assimiloitutaan yhteiskuntaan. Kulttuurisia eroja ovat esimerkiksi oppimistyylit, viestintätyylit ja kieli. Kulttuuri resurssina lähestyy monimuotoisuutta innovaation ja luovuuden lähteenä (Fox 1994; Mäkilouko 2003), jolloin myös kieli ja eri kulttuurit nähdään resurssina. (Ruiz 1986.) Kulttuurien välinen interaktio on tällöin tiedon siirtämistä. Muuttuva kulttuuri-paradigmassa (Gutierrez 2005) yksilö on keskipisteenä, jolloin on vaikea osoittaa ryhmäkohtaisia kulttuuri-piirteitä.

Suomessa monikulttuurisuutta käytetään usein synonyymina kansainvälisyydelle, jolloin se kuvaa tilaa, jossa on rinnakkain useita erilaisia kulttuurisia, kieli- ja etnisiä ryhmiä. Toisaalta monikult-

Kuvio 1. Suomen väestö iän ja sukupuolen mukaan 2006. (Tilastokeskus 2006.)

Kuvio 2. Suomen väestö iän ja sukupuolen mukaan 2020. Tilastokeskuk- sen tekemä ennuste 2007. (Tilastokeskus 2006.)

tuurisuudella tarkoitetaan myös poliittisia ohjelmia, joissa valtio tai muu instanssi pyrkii ottamaan huomioon kulttuurien erityiset tarpeet ja takaamaan niille oikeuksia tasa-arvon toteuttamiseksi ja konfliktien ehkäisemiseksi. (Ylänkö 2000, 49–50.) Eturistiriitojen todennäköisyys on suuri. Monikulttuurisuus kertoo yhtäältä, että yhteiskunnassa elää rinnakkain monia, kulttuuriltaan toisistaan poikkeavia ryhmiä ja toisaalta puhe ”moneudesta” olettaa vastinparikseen jonkin yhden ja yhtenäisen.

Monikulttuurisuuden erilaisuuden ulottuvuuksia ovat etnisen taustan lisäksi laajasti ymmärrettyä muun muassa ikä, sukupuoli, uskonto, vammaisuus, seksuaalinen käyttäytyminen, perheen muoto, ulkonäkö, sosiaalinen ja taloudellinen asema. Kansainvälisessä monikulttuurisuutta käsittelevässä kirjallisuudessa (Payne 1997) erotetaan monikulttuurisessa työssä kulttuurisensitiivinen ja rasisminja syrjinnänvastaiset viitekehykset. Kulttuuritietoisessa työorientaatioissa korostuu kulttuurien tuntemus ja siihen kiinteästi liittyvä yksilöllähtöinen työote, kulttuuritulkkien hyödyntäminen ja reflektiivisyys. Yksilöiden erilaisuuden myönteinen huomioiminen on tärkeää. Rasisminja syrjinnänvastaisessa työorientaatioissa painottuu strukturalistinen näkemys, jonka mukaan eriarvoisten valta-asetelmien nähdään johtavan vähemmistöjen alistaiseen asemaan.

Monikulttuurisen työelämän haasteet

Monikulttuurisia organisaatioita käsittelevässä kirjallisuudessa on

yhtenä tavoitteena luoda positioita, joissa toiseus ja erilaisuus voivat olla. (Juuti 2005, 17.) Hofstede (1980; 1993) on luokitellut monikulttuurisuutta perusulottuvuuksina. Keskeisiksi perusulottuvuuksiksi hän on nimennyt dimensiot: feminiinisyys-maskuliinisuus, yksilöllisyys-yhteisöllisyys, valtaetäisyys-epävarmuuden sieto/välittäminen. Trombenaars (1993) puolestaan on tutkinut muita kulttuureja suhteessa länsimaisiin kulttuureihin. Hän toteaa, että on kulttuureja, joissa korostuu toiminnallinen täsmällisyys selkeinä työrooleina, kun taas toisissa kulttuureissa korostuu ihmisten yhdessä työskentely. Lisäksi joissakin kulttuureissa korostuu yksilöiden vastuu, kun toisaalla ryhmien odotetaan kantavan vastuun. Joissakin kulttuureissa yksilöt identifioituvat yksilöinä, kun taas toisaalla ensisijaisesti organisaatioiden jäseninä. Asema voi lisäksi periytyä tai se ansaitaan koulutuksen ja saavutusten perusteella. Huomionarvoista on, että Hofstede ja Trombenaars vertaavat eri kulttuureja länsimaisesta asetelmasta käsin.

Holden (2002) on jäsentänyt kiinnostavasti monikulttuurisuuden johtamisen osaksi osaamisen johtamista. Holden pitää organisaation keskeisinä resursseina inhimillisiä voimavaroja, kuten osaamista ja vaikuttamisen muotoja. Hänen näkemyksensä mukaisesti osaaminen on jatkuvaa vuorovaikutusta ja yhteisten neuvottelujen tulosta. Näin monikulttuurisuuden johtaminen on tiedon ja osaamisen siirtämistä, ja tällöin se mahdollistaa organisaation oppimisen. Alvesson (2004) on kritisoinut Holdenin mallia siitä, ettei siinä problematisoida osaamisen

käsitteen abstraktia ja osin vaikeaselkoistakin luonnetta.

Työelämän kulttuurinen monimuotoistuminen tuo organisaatioiden eri toimijoille lukuisia haasteita, joista työyhteisön toimivuuteen liittyvät kysymykset eivät ole vähäisempiä. Laki yhdenvertaisuuden turvaamisesta astui voimaan vuonna 2004 (Yhdenvertaisuuslaki 21/2004). Lailla halutaan turvata muun muassa etnisen yhdenvertaisuuden turvaaminen työhönottoperusteissa. Työhön liittyvään syrjinnän kokemuksiin on tutkittu työnhakuun, työssä etenemiseen, työstä irtisanomiseen, työpaikalla loukkaamiseen ja kiusaamiseen liittyen. Suuri osa maahanmuuttajista on kokenut, että työnantaja tai työtoverit ovat kohdelleet heitä eriarvoisesti. (Esim. Jaakkola 2000; Joronen 2005.) Eriarvoista kohtelua työtovereiden ja esimiesten asenteissa olivat kokeneet eniten somalialaiset ja vähiten vietnamilaiset työntekijät. (Sutela 2005.) Pauli Juutin tutkimuksessa ”Monikulttuurisuus voimavaraksi” (2005) puolestaan todetaan, että valtaosa Juutin tutkimukseen osallistuneista maahanmuuttajista antoi esimiesten johtamistavalle hyvän arvosanan. Noin joka neljäs maahanmuuttaja tosin koki, että maahanmuuttajia pidetään työpaikoilla alempiarvoisessa asemassa kuin suomalaisia. Myös vuorovaikutuksen hyödyntämiseen kannattaa Juutin tutkimustulosten mukaan kiinnittää huomiota.

Trux'n (2005) tutkimus kohdistui IT-alan työpaikkaan, jossa yleiskielenä oli englanti. Kyseisellä alalla työskentelee asiantuntijoita, jotka olivat saapuneet Suomeen kutsuttuina tai perheenjäseninä. Syrjintäepäilyksiä oli vähän,

tosin suomalaisilla ja ulkomaalaisilla oli toisistaan poikkeavia näkemyksiä siitä, millaista on hyvä työ sekä millainen on hyvä esimies tai työntekijä.

Tutkimustehtävä, aineisto ja analyysimenetelmä

Tämän artikkeli on osa monikulttuurista työyhteisöä koskevaa tutkimusta. Tämä artikkeli vastaa kysymykseen: miten työhön perehdyttäminen toteutuu maahanmuuttaja-taustaisille työntekijöille, ja millaisia kehittämistarpeita mahdollisesti siinä on.

Tutkimuksen kohdejoukon muodostavat itäsuomalaiset työyhteisöt, joissa on maahanmuuttajia töissä.

Aineiston olen kerännyt haastattelemalla johtajia, henkilöstöpäälliköitä, maahanmuuttajataustaisia ja syntyperäisiä suomalaisia työntekijöitä eri toimialoilta. Haastattelut (10) olen toteuttanut syys-joulukuussa 2007 Itä-Suomessa. Yhteistiedot haastateltaviin sain niin sanotulla lumipallo-tekniikalla eli niin maahanmuuttaneet kuin eri työyhteisöjen jäsenet antoivat potentiaalisten haastateltavien yhteystietoja. Kaikki pyydetty henkilöt suostuivat haastatteluun. Haastattelut tapahtuivat haastateltavien työpaikoilla.

Haastattelut toteutuivat puolistrukturoituina teemahaastatteluin, jolloin haastattelun aihepiirit on etukäteen suunniteltu. Haastattelurungon teemat jakautuivat monikulttuurisuuden käsitteeseen työyhteisössä, rekrytointiin, perehdytykseen, työn tekemisen ja johtamistyön haasteisiin. Haastatteluissa pyrin kaikin puolin luontevaan etenemiseen, jotta haastatel-

tavan omat ajatukset tulisivat mahdollisemman hyvin esille. Haastattelut kestivät ajallisesti puolesta tunnista reiluun kolmeen tuntiin.

Nauhoitetut aineistot on purettu kirjalliseen muotoon analyysia varten. Litteroituina tekstiä on 60 sivua 1. rivivälillä. Haastattelut jaottelin manuaalisesti teemoittain analyysia varten tekstikatkelmiin. Teemakortiston tekemisen jälkeen tyypittelin vastaukset, jolloin hain poikkeuksia ja yhtäläisyyksiä työhön perehdyttämisen problematiikkaan. Aineiston analyysissa keskityn erityisesti yhdistämään maahanmuuttajien ja syntyperäisten suomalaisten kokemukset vuoropuheluksi.

Työhön perehdytys

Työhön perehdyttäminen on olennainen vaihe uuteen työkuultuuriin asettumisessa ja uuden työntekijän osaamisen tunnistamisessa sekä tunnustamisessa. Työyhteisön ja yksilön työhyvinvoinnin vuoksi on merkityksellistä, miten työyhteisöön uusi työntekijä, niin maahanmuuttajataustainen kuin syntyperäinen suomalainenkin, otetaan vastaan ja miten hänet perehdytetään tehtäviinsä. Ammattiin ja asiantuntijuuteen kasvaminen on jatkuva prosessi. Tutkimusten mukaan (esim. Ellström 1992; Ruohotie 1996) ammatillista kasvua tukevat, kannustava työilmapiiri, toimiva johtaminen, palkitseminen, intensiivinen kommunikaatio ja turvallisuus. Ammatillisessa pätevyyydessä voi erottaa muodollisen pätevyden (todistukset, koulutus), kysytyyn pätevyden (kelpoisuusvaatimukset), todellisen pätevyden (kattaa kaiken osaa-

misen – niin näkyvän kuin potentiaalisen), työtehtävien vaatiman pätevyden ja hyödynnetyn pätevyden (käytetään päivittäisissä työtehtävissä). (Esim. Ruohotie 2002.) Hyvin toteutetun perehdytyksen avulla on mahdollista tunnistaa ja tehdä näkyväksi uuden työntekijän ammatillinen pätevyys sekä tukea hänen ammatillista kasvuun.

Perehdytyksestä mentorointiin

Kysyin haastattelutilanteissa, miten uusien työntekijöiden perehdytys on järjestetty kyseisessä työyhteisössä, ja millaisia kehittämistarpeita mahdollisesti siinä on. Kaikissa haastatteluissa (10) painotettiin sitä, kuinka uuden työntekijän perehdytykseen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Lisäksi perehdytyksen toteuttamiseen haluttiin lisää systemaattisuutta, jolloin prosessin jatkuvuus olisi suunnitelmallista eikä sattumanvaraista.

Haastateltava: Meillä on työpaikkaohjaaja, joka perehdyttää nämä uudet ihmiset töihin ja sitten tietysti minä päällikkönä. No riippuu vähän, mihin työhön hän asettuu, niin sen mukaan sitten on se perehdytys. Mutta on ne tietyt ihmiset, jotka perehdyttävät. Ne ovat sitten sitoutuneita siihen tehtävään, perehdyttämään, ja ovat sopivia henkilöitä asenteeltaan. (Työnjohtaja, keittiö-ala.)

Haastateltava: No se riippuu maahanmuuttajan kielitaidosta. Jos hän puhuu suomea, niin se perehdytyshän käy ihan niin kuin kenel-

le tahansa. Mutta jos on heikompi kielitaito, niin sittenhän sitä täytyy useampaan kertaan puhua samoista asioista. (Johtaja, kolmannen sektorin työyhteisö.)

Haastateltava: Kyllä meillä koko työyhteisönä kannamme vastuuta. Minä henkilöstöpäällikkönä hoidan rekrytoinnin ja valmennan työyhteisöä. Sitten työtehtävien mukaan perehdytetään. Huomioidaan työturvallisuus, työpaikan pelisäännöt, työtehtävien tekemisessä opastetaan. Kuljetaan rinnalla pidemmän aikaa, jotta työhön on helppo ja kiva tulla. Meillä on pulaa osaavista työntekijöistä, joten olemme motivoituneita. (Henkilöstöpäällikkö, metalli-ala.)

Paikansin haastatteluista, että haastateltavat puhuivat sisällöllisesti ohjauksesta ja mentoroinnista, vaikka he eivät kyseisiä termejä käyttäneetkään. Neuvonta on tiedonjakamista, kun ohjauksessa on kyse dialogista (Lairio & Penttinen 2005, 21).

Mentor-sana on yleistynyt puhemielessä merkitsemään luotettavaa neuvonantajaa, uskottua, opettajaa, kasvattajaa tai hyvää ystävää. Mentoroinnilla pyritään motivoimaan vasta-alkajia työelämään, välittämään ja jakamaan ”hiljaista tietoa”, kokemukseen perustuvia työelämän taitoja ja tietoja. (Juusela ym.2000; Juusela 2005; Miller 2002.) Kreikkalaisen mytologian mukaan Ithakan kuningas ja sotapäällikkö Odysseus antoi poikansa Thelemakhoksen jumalatar Athenen hoiviin lähtiessään itse Troijan sotaan. Athene kätkeytyi Odysseuksen vanhan ystävän Mentor-nimisen miehen hah-

moon. Mentorin tehtävänä oli auttaa ja ohjata nuorukaista sekä kasvattaa hänet siihen tehtävään, jonka hän oli synnyinlahjaksi saanut. Nuoren ja seniorin välinen suhde pohjautui periaatteeseen, että ihminen oppii taitoja ja tapoja suoraan sellaiselta henkilöltä, jota hän arvostaa. Mentorointia on käytetty joko tiedostetusti tai tiedostamatta kautta aikojen, kun ihmiset ovat toimineet yhdessä: asenteet, tiedot ja taidot ovat siirtyneet sosiaalisen kanssakäymisen myötä kokeneelta kokemattomalle.

Mentoroinnin sovellusalue on laava, ja mentori-sanana yleistymisen on johtanut myös käsitteen hämärtymiseen. Perinteisesti mentorointi on ollut kahden henkilön välinen vuorovaikutussuhde, mutta sitä on mahdollista toteuttaa myös ryhmätoiminnassa. (Herrera ym. 2002.) Kansainvälisesti mentorointia on sovellettu työelämän ohella muun muassa naisten kesken tiede- ja työyhteisöissä, opiskeluelämässä, opintojen tukemisessa, huume- ja päihdetyössä, etnisten vähemmistöjen kanssa tehtävässä työssä sekä lastensuojelussa, nuoriso- ja kasvatustyössä. (DuBois & Karcher 2005; Miller 2002.)

Mentoroinnissa on erotettavissa suunniteltu mentorointi ja luonnollinen mentorointi. Luonnollinen mentorointi ilmenee satunnaisesti ihmisten eri elämäntilanteissa esimerkiksi ystävyysuhteissa, opetustilanteissa tai ylipäätään tilanteissa, joissa kokeneemmat, kokemattomammat ja eri-ikäiset kohtaavat. Luonnollisen mentoroinnin periaatteina ovat kokemuksellinen vaihto, vastavuoroisuus ja tasavertaisuus. Suunnitellun mentoroinnin erottaa monista muista suhteista se, että suunniteltu mentorointi on moniul-

teinen oppimis- ja kehitymisprosessi sekä aktorille (ohjattavalle) että mentorille. Mentorisuhte on toimintaan mahdollistava, ja sen perustehtävänä on auttaa aktoria löytämään itsessään olevat kyvyt. Perinteisesti mentorointi on ollut kahden henkilön välinen vuorovaikutussuhde, mutta sitä on mahdollista toteuttaa myös ryhmätoiminnassa. (Herrera ym. 2002.)

Kansainvälisessä kirjallisuudessa (esim. Russell & Adams 1997) mentorointi määritellään kiinteäksi ja kehittäväksi vuorovaikutussuhteeksi seniorin (mentorin) ja vähemmän kokeneen juniorikollegan (aktorin) välillä. Mentorin yleisluonteisena tehtävänä on ohjaaminen, tuen ja palautteen antaminen aktorin urasuunnittelusta ja henkilökohtaisesta kehitymisestä. Työuraan liittyvän mentoroinnin perustehtäväksi Kram & Hall (1996) määrittelevät aktorin työuralla etenemisen. Tällöin mentorointi sisältää aktorin valmentamista, tukemista, suojelua, esilletuontia, näkyvyyden lisäämistä ja haasteellisten tehtävien antamista aktorille. Psykososiaalisen mentoroinnin tavoitteeksi Kram & Hall asettavat vastaavasti aktorin pätevyyden tunteen edistämisen, itsearvotuksen ja identiteetin vahvistamisen sekä työn kehittämisen. Psykososiaalinen mentorointi määrittyy näin lähelle työnohjausta.

Kysyttäessä, miten haastateltava perustelee työhön perehdytyksen merkittävyyden, vastaukset olivat kiinnostavia. Maahanmuuttajat perustelivat sitä työyhteisöön pääsyn, mukaan ottamisen, argumentein. Vastaavasti syntyperäiset suomalaiset perustelivat työilmapiiriin vaikuttavilla tekijöillä.

Puutteellinen perehdytyksen ajateltiin heijastuvan negatiivisesti koko työyhteisöön, koska uusi työntekijä ei tunne työkäytäntöjä eikä työtehtäviä.

Haastateltava: Kyllä se tarkoittaa sitä, että on tervetullut töihin. Sinut halutaan mukaan ja halutaan opettaa. (Maahanmuuttajataustainen työntekijä, terveydenhuolto-ala.)

Haastateltava: Työrauha menee ja tulee hankaluuksia, jos perehdytykseen ei satsata. (Työnjohtaja, keittiöala.)

Kehittämisen haasteet

Tämän tutkimuksen haastatteluai- neistossa työhön perehdytykseen haluttiin prosessinomaista työtettä, jolloin se huomioi dialogisuuden ja ajallisen ulottuvuuden.

Haastattelija: Miten sinut on perehdytetty uusiin tehtäviin?

Haastateltava: Se on todella iso kysymys. Minulla on useita kokemuksia. On perehdytetty todella hyvin ja sitten toisaalla ei ole oltu kiinnostuneita näkemään, mitä osaa. Eikä kaikkiin saa kontaktia. Työpaikoilla pitäisi osata jakaa tietoa ja kuljettaa mukana, esitellä työkavereille uusi henkilö. Auttaa ja olla tukena. Että voisi kääntyä puoleen, jos on jotain ongelmaa. (Maahanmuuttajataustainen työntekijä, kaupallinen ala.)

Mentorin tehtävät Lillian (2000) on jäsentänyt valmentajan-, suojelijan-, tukihenkilön- ja yhdyshenkilön rooleihin. Edellisessä haastattelussa voi nähdä viitteitä siitä,

että kyseinen haastateltava odotti työhön perehdyttäjältään ainakin suojelijan-, tukihenkilön- ja yhdyshenkilön rooleja. ”Suojelija” on aktiivinen kannustaja ja opas. Hän on mahdollisesti aktorille roolimalli. ”Tukihenkilö” puolestaan kannustaa, sparraa, mutta on passiivinen kuuntelija. ”Yhdyshenkilö” on käynnistäjä ja sillanrakentaja. ”Valmentaja” on aktiivinen kyseenalaistaja sekä kriittinen ystävänä. Ohjaamisen voi nähdä tällöin lähinnä rationaalisenä toimintana. ”Valmentaja” on puolestaan aktiivinen kyseenalaistaja sekä kriittinen ystävänä, joten tätä mentorin roolin odotusta ei ole kyseisessä haastattelussa havaittavissa. Vastaavasti Grown (1991) on pohjittanut ohjaajan/mentorin erilaisia rooleja vaiheittain etenevänä prosessina, ensin lähes auktoriteettina ja sittemmin motivoivana, avustajana ja delegoijana. Oleellista mallissa on se, että mentori tukee aktoria vaiheittain itseohjaavuuteen.

Haastattelussa tuli niin syntyperäisten suomalaisten kuin maahanmuuttajien puheissa esille, että mentorilta/ohjaajalta odotetaan substanssiosaamisen (ammatillinen tietotaito) lisäksi ohjauksellista (ihmistuntemus, empatiataidot, työvalmennukselliset taidot), kehittämisen (yksilön kasvun tukeminen, oman alan ja työelämän kehittäminen) ja työyhteisöllistä osaamista (tiimi- ja verkostotaidot). Joten ohjaajalta ei odotettu pelkästään ohjeita ja neuvoja vaan laaja-alaista osaamista.

Haastattelija: Mitä sinä odotat työhön perehdyttäjältä?

Haastateltava: Sellainen henkilö, joka osaa työn, hänellä on annet-

tavaa minulle. Ja että hän osaa kertoa, mitä minulta odotetaan, mitä minä osaan ja mihin minussa olisi potentiaalia. (Maahanmuuttajataustainen työntekijä, kaupallinen ala.)

Ohjaus/mentorointi edellyttää siis yhdessä tekemistä, jolloin sille on tunnusomaista molemminpuolinen sitoutuminen ja jatkuvuus. Työyhteisön yhteinen ymmärrys ja hyväksyntä perehdytyksen toteuttamisesta ovat lähes välttämättömiä.

Yhteenveto

Työhön perehdyttäminen on merkittävä tehtävä, jotta uusi työntekijä pääsee työpaikan työkuultuuriin sisälle. Työhön perehdyttämisen tavoitteena on antaa monipuolinen yleiskuva organisaatiosta, sen tavoitteista, ohjeista jne. Lisäksi uusi työntekijä tarvitsee ohjausta, mikä perustuu dialogisuuteen. Kaikki haastateltavat kokivat, että maahanmuuttajataustaisen työntekijän perehdyttäminen ja ohjaaminen on pitkälinen prosessi, ja se edellyttää perehdyttäjän/ohjaajan sitoutumista kyseiseen tehtävään. Keskeinen kysymys on, miten systemaattiseksi työyhteisö haluaa rakentaa kyseisen prosessin, miten ohjaaja/mentori valitaan työyhteisöstä sekä miten perehdyttäjää valmennetaan tehtävänsä.

Työhön perehdytyksen odotukset niin työnantajan kuin työntekijän kuvaamina paikantuvat suunniteltuun mentorointiin, jolloin se on moniulotteinen oppimisen ja kehittymisprosessi. Suunniteltu mentorointi on tavoitteellista ja sopimuksellista- ei siis sattumanvaraista. Mentorointi sisältää uuden

työntekijän valmentamista, ohjaamista, tukemista, suojelua, esille-tuontia ja pätevyyden tunteen vahvistamista. Eettiset kysymykset ovat tällöin myös merkittäviä, kuten luottamuksellisuus. Kun ohjaus on keskitetty työyhteisössä tietylle henkilölle, se mahdollistaa parhaimmillaan ohjauksen laadun. Tosin kriittisesti ajateltuna ohjaajan rooli voi korostua myös liikaa ohjattavan ammatillisessa kasvu-prosessissa ja yhteydet toisiin työtovereihin voivat jäädä vähäisiksi.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu työhön perehdytys vaikuttaa työilmapiiriin ja sitä kautta työhyvinvointiin. Joten niin yksilön kuin työyhteisön näkökulmat huomioiden, on perusteltua kohdistaa katse työhön perehdytykseen.

Kirjallisuus

- Alvesson, Mats: Knowledge Work and Knowledge-intensive Firms. University Press. Oxford 2004.
- Banks, James A: An Introduction to Multicultural Education. Boston: Allyn and Bacon. 2002.
- DuBois, David Laurence & Karcher, Michael J. (toim.): Handbook of youth mentoring. California: Sage. 2005.
- Ellström, Per-Erik: Kompetens, utbildning och lärande i arbetslivet: problem, begrepp och teoretiska perspektiv. Stocholm: Publica. 1992.
- Gutierrez, Kris D: The Cultural Ways of learning. Keynote, Interlearn Conference. Helsinki, December 1-2, 2005.
- Grow, Gerald: Teaching learners to be self-directed: A stage approach. Adult Education Quarterly, 41 (3), 125–149. 1991.
- Hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma. Työhallinnon julkaisu 2006.
- Hautamäki, Antti: Uudistu tai tuhoudu! Suomi pärjää uudistamalla. Teoksessa T. Allen (toim) Askelmerkit tulevaisuuteen: Suomi 2015 -ohjelman loppuraportti. Sitra: Helsinki. 2003.
- Heikkilä, Elli & Pikkarainen, Maria: Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa. Siirtolaisuustutkimuksia A 30. Turku: Siirtolaisuusinstituutti.
- Herrera, Carla, Vang, Z. & Gale, L.Y: Group mentoring: a study of mentoring groups in three programs. Public/ Private Ventures. 2002.
- Hofstede, Geert: Cultures Consequences. International Differences in Work Related Values. Sage. Beverly Hills. 1980.
- Hofstede, Geert: Kulttuurit ja organisaatiot - Mielen ohjelmointi. Juva. WSOY. 1993.
- Holden, Nigel: Cross-Cultural Management. A Knowledge Management Perspective. London: Prentice Hall. 2002.
- Irwin, Harry: Communicating with Asia. Understanding people and customs. Sidney:: Allen & Unwin. 1996.
- Jaakkola, Timo: Maahanmuuttajat ja etniset vähemmistöt työhönotossa ja työelämässä. Helsinki: Työministeriö, Työpoliittinen tutkimus 286. 2000.
- Jasinskaja- Lahti, Inga & Liebkind, Karmela: Maahanmuuttajien sopeutuminen pääkaupunkiseudulla. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. 1997.
- Juusela, Tuulikki, Lillia, T. & Rinne, J: Mentoroinnin monet kasvot. Jyväskylä: Gummerus. 2000.
- Juusela, Tuulikki: Ohjausta vai mentorointia? Teoksessa Castren, K., Henriksson, M., Kela, M., Kääriä, M., Lipsanen, V., Raunitola, H. & Vanhanen-Nuutinen, L. (toim.): Mentorointi mahdollisuutena opiskelijoiden ohjauksessa. Helia-case. Helian julkaisusarja A:17. Oy Edita Ab, 16–23. 2005.
- Juuti, Pauli: Monikulttuurisuus voimavaraksi. Valtaväestö ja maahanmuuttajat työyhteisössä. Monikulttuurisuus voimavarana työyhteisössä ETMO-hankkeen tutkimusraportti. Kiljavan opisto ja JTO -tutkimuksen sarja. 2005.
- Kram, Kathy & Hall, Douglas T: Mentoring in a Context of Diversity and Turbulence. Teoksessa E. Kossek & S. Lobel. Managing Diversity. Human Resource Strategies for Transforming the Workplace. Cambridge, Massachusetts: Blackwell Business. 1996.
- Lairio, Marjatta & Penttinen, L: Kohti uutta ohjauskulttuuria. Teoksessa Anna Raija Nummenmaa, Marjatta Lairio, Vesa Korhonen & Satu Eerola (toim.) Ohjaus yliopiston oppimisympäristöissä. Tampere: Tampere University Press, 19–43. 2005.
- Lillia, Tuula: Mentoroinnin teoriaa. Teoksessa Tuulikki Juusela, Tuula Lillia & Jari Rinne (toim.) Mentoroinnin monet kasvot. Jyväskylä: Yrityskirjat Oy. 2000.
- Miettinen Anneli, Söderling Ismo, Ehrnrooth Anna, Heikkilä Elli., Hjerpe Reino, Martelin Tuija, Nieminen Mauri, Shemeikka Riikka: Suomen väestö 2031 – Miten, mistä ja kuinka paljon? Väestöpoliittinen raportti. 1998.
- Miller, Andrew: Mentoring students and young people, A hand-

- book of effective practice. London: Kogan Page. 2002.
- Mäkilouko, Marko: Multicultural Leadership: Strategies for Improved Performance. FINTRA-sarja. Helsinki: Multikustannus. 2003.
- Nummenmaa, Anna Raija: Ohjauksen osaaminen ja moniammatillinen osaaminen. Teoksessa Anna Raija Nummenmaa, Marjatta Lairio, Vesa Korhonen & Satu Eerola (toim.) Ohjaus yliopiston oppimisympäristöissä. Tampere: Tampere University Press, 221–229. 2005.
- Payne, Malcolm: Modern Social Work Theory. London: Macmillan Press. 1997.
- Pehkonen, Aini: Maahanmuuttajan kotikunta. Kunnallissalan kehittämissäätiö. Vammala: Vammalan kirjapaino oy. 2006.
- Pehkonen, Aini: (Toim.) Maahanmuuttajat, monikulttuurisuus ja työelämä. Kuopio:Kuopion yliopisto. 2006.
- Ruiz, Richard: Orientations in Language planning. Teoksessa S.L.McKay & S.C.Wong (toim.) Language Diversity Problem or Resource? A Social and Educational perspective on Language minorities in the United States. New York: Newbury House Publishers. 1988.
- Ruohotie, Pekka: Professional growth and development in organizations. Teoksessa P. Ruohotie & P.P. Grimmet (toim.) Professional growth and development. Direction, delivery and dilemmas. University of Tampere and Simon Fraser University, 9-70. 1996.
- Ruohotie, Pekka: Mitä työelämämeiltä vaatii. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 1/02. 2002.
- Russel, Joyce & Adams, Danielle M: The Changing Nature of Mentoring Organisations: An Introduction to the Special issue on Mentoring in organisations. Journal of Vocational Behavior, 51, 1–14. 1997.
- Sleeter, Christine & Grant, Carl: Making choices for Multicultural Education: Five approaches to Race, Class and Gender. Upper Saddle River, NJ: Merrill. 1999.
- Sutela, Hanna: Maahanmuuttajat palkkatyössä. Teoksessa Seppo Paananen (toim.) Maahanmuuttajien elämää Suomessa. Helsinki: Tilastokeskus, 83–109. 2005.
- Taylor, Jr. Cox: Creating the Multicultural Organization: A Strategy for Capturing the power of Diversity. San Francisco: Jossey-Bass. 2001.
- Tiainen, Pekka: Työpaikkoja avautuu suurten ikäluokkien poistuksessa työelämästä. Työpoliittinen Aikakauskirja N:o 1, 2001.
- Trompenaars, Fons: Riding the Ways of Cultures: Understanding Cultural Diversity in Business. London: Economist Books. 1993.
- Trux, Marja-Liisa: “Ei sitä meillä kukaan kato”- kansainvälisyys ja monietnisyys helsinkiläisellä IT-työpaikalla. Työpoliittinen aikakauskirja 2, 49–69. 2005.
- Yhdenvertaisuuslaki 2004.
- Ylänkö, Maaria: Kansainvälistymisen kahdet kasvot – muuttoliikkeet ja kulttuurinen globalisaatio. Teoksessa Marja-Liisa Trux (toim.) Aukeavat ovet – kulttuurien moninaisuus Suomen elinkeinoelämässä. Helsinki: WS-OY. 2000.

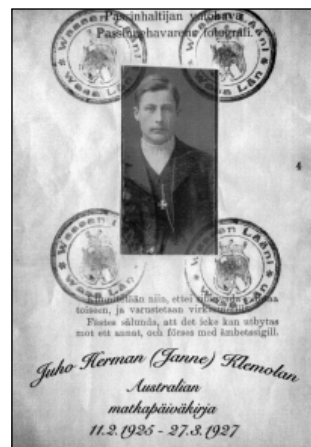
Lahjoitus Siirtolaisuuskokoelmiin 12.5.2008

Jouni Klemola luovutti sukulaisensa Juho Herman ”Janne” Klemolan Australian siirtolaisuuteen liittyvät asiakirjakopiot Siirtolaisuuskokoelmiin. Alkuperäiset asiakirjat ovat Turun yliopiston yleisen historian laitoksen arkistossa.

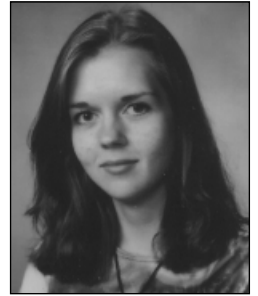
Janne Klemolan käsinkirjoitettu päiväkirja alkaa otsikolla ”Matkamuistelmia Australia reissulta” ja päivätty 11.2.1925. Päiväkirja päättyy allekirjoitukseen ”Toholammilla 28.3.1927. Teksti on luettavaa ja päiväkirjan omistuskirjoitus kuuluu ”Tämän kirjan omistaa Juho H. Klemola, osoite Toholampi, Suomi, Finland, Europe”. Viimeiseksi riviksi on kirjoitettu ”Tämä vihko on ostettu Tullysta 25.3.1926”.

Valokuva-albumi kertoo Australian maisemista, Australiassa tehdyistä töistä, vapaa-ajanvietosta ja asuinrakennuksista. Työkuvia on sokeriruokopelloilta ja metsätöistä.

Siirtolaisuusinstituutti ja arkisto kiittää mielenkiintoisesta luovutuksesta. Aineisto sai arkistonumeron 20/2008 Klemola Jouni.

Ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin ulottuvuudet 2000-luvun alussa

Maria Levä

Tutkielmani koskee tämän päivän ruotsinsuomalaisten suomalaisuutta ja sitä, millaiselta ruotsinsuomalaisten suomalainen identiteetti näyttää 2000-luvun alussa. Tutkimusaineistona on Siirtolaisuusinstituutin tekemä kysely, johon vastasi 1797 ruotsinsuomalaista. Analyysikeinoina on käytetty pääkomponenttianalyysia, keskiarvojen vertailua, varianssianalyysia sekä ryhmittelyanalyysia.

Tutkimuksen perusteella ruotsinsuomalaisten keskuudesta voidaan löytää neljä sisällöltään erilaista suomalaisen identiteetin ulottuvuutta, jotka ovat suomalaisuus Ruotsissa, suomalaisuuden tärkeys/ideologinen suomalaisuus, suomen kielen ylläpito ja kaipuu Suomeen. Nämä kombinoituvat kolmeksi erilaiseksi identiteettityypiksi, jotka sisältönsä perusteella on nimetty assimiloituneiksi, Suomeen takaisin kaipaaviksi suomalaisiksi ja Ruotsiin integroituneiksi suomalaisiksi. Eroja selittävät useat sosio-demografiset muuttajat, joiden merkitys ja määrä vaihtelevat ulottuvuudesta ja tyyppistä toiseen.

Pro gradu –tutkielma, Maria Levä, VTM, yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Turun yliopisto, sosiologian laitos. Huhtikuu 2008.

Suomalaisten maastamuutossa voidaan havaita kaksi päävirtaa. Ennen toista maailmansotaa siirtolaisuus kohdistui pääasiassa Pohjois-Amerikkaan, sodan jälkeen lähtijöistä valtaosa, 80 %, on muuttanut Ruotsiin. Jälkimmäinen kausi kesti 1950-luvulta 1970-luvun alkuun ja maastamuutto oli tällöin niin suurta, että sen seurauksena Suomen väkiluku laski. (Korkiasaari 2005, 1–2.) Reinans (1996, 63–64) tuo esiin myös sen, että toisen maailmansodan aikana Suomesta vietiin Ruotsiin noin 50 000 sotilasta, joista osa jäi pysyvästi Ruotsiin. Vaikka tarkkaa tietoa ulkomailta asuvista Suomen kansalaisista tai suomalaista syntyperää olevista henkilöistä ei ole, voidaan arvioida, että Suomessa syntyneitä ensimmäisen polven maahanmuuttajia on maailmalla nykyisin yli 300 000 ja heille syntyneitä lapsia eli toisen polven muuttajia on vähintään yhtä paljon. Näistä noin 600 000:sta noin puolet asuu Ruotsissa. Mikäli lukuun lisätään useamman polven jälkeläiset, nousee ulkosuomalaisten kokonaismäärä vähintään 1,2 miljoonaan, ja heistä noin 400 000 asuu Ruotsissa. (Korkiasaari 2004.) Vuonna 2006 Ruotsissa asuvista 1,2 miljoonasta ulkomailta syntyneestä 15 % oli syntynyt Suomessa, mikä tekee

Suomessa syntyneistä suurimman yksittäisen ulkomailta syntyneiden ryhmän (Marklund 2007, 3–5). Suomalaiset ovat maassa myös suurin vähemmistöryhmä (Kaivola-Bregenhøj 2001, 61).

Nyt 2000-luvulla suurin osa ruotsinsuomalaisista on asunut maassa jo vuosikymmeniä ja monet heistä ovat jo eläkkeellä, mutta samalla on myös jo maahanmuuttajien kolmatta sukupolvea melko paljon. Samaan aikaan virallisen kielivähemmistöaseman saavuttamisvaatimusten kanssa on herännyt huoli jälkipolvien ruotsalaistumisesta ja suomalaisen identiteetin säilymisestä ruotsinsuomalaisten keskuudessa. (Etnisten suhteiden neuvottelukunta 2004, 17–19.) Siksi onkin mielenkiintoista selvittää, onko huoli suomalaisuuden vähittäisestä katoamisesta tämän vähemmistöryhmän osalta aiheellinen. Millaiselta ruotsinsuomalaisten suomalainen identiteetti näyttää, voidaanko siitä ylipäätään puhua yhtenä yhtenäisenä kokonaisuutena vai onko löydettävissä erilaisia ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin ulottuvuuksia? Mikäli näitä ulottuvuuksia löytyy, mitkä taustatekijät ovat merkitseviä ulottuvuuksien selittäjiä? Ja lopulta millaisia suomalaisen identiteetin tyypejä löydetty ulottuvuudet

muodostavat? Näihin kysymyksiin pyrin pro gradu –tutkielmassani löytämään vastauksen. Tutkimukseni liittyy Siirtolaisuusinstituutissa tehtävään tämän päivän ruotsinsuomalaisia koskevaan tutkimusprojektiin, jonka tiedonkeruu toteutettiin vuosina 2005–2007. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 1797 ruotsinsuomalaista.

Aineiston analyysissa käytän aluksi pääkomponenttianalyysia (josta jatkossa käytän nimitystä faktorianalyysi), jonka avulla etsin erilaisia suomalaisuuden tai etnisen identiteetin ulottuvuuksia ruotsinsuomalaisten keskuudesta ja selvitin, millainen on niiden sisältö. Tämän jälkeen vertailin faktorien kärkimuuttujista muodostettujen summamuuttujien keskiarvoja eräiden taustamuuttujien luokissa identiteettiulottuvuuksissa olevien erojen löytämiseksi. Koska osa taustamuuttujista korreloi keskenään, tein myös varianssianalyysija selvittääkseni, mikä on yhden taustamuuttujan vaikutus muiden ollessa vakioituna. Lopuksi tein vielä löytämistäni identiteettiulottuvuuksista ryhmittelyanalyysin nähdäkseni, millaisiksi kombinaatioiksi ulottuvuudet yhdistyvät ja millaisia identiteettityyppejä ruotsinsuomalaisten keskuudesta voidaan löytää. Ryhmittelyanalyysi tehdään standardoiduilla muuttujilla ja siinä klusterit muodostetaan siten, että ne maksimoivat erot eri ryhmiin kuuluvien välillä samalla, kun kukin ryhmä on sisäisesti mahdollisimman homogeeninen.

Etnisyystutkimuksen keskeiset käsitteet

Etnisyyden määritelmiä on monia ja ne vaihtelevat sekä sisällöltään

että painotuksiltaan. Yleisesti etnisyyden voidaan kuitenkin sanoa viittaavaan sosiaaliseen ryhmään, jolla on yhteinen alkuperä, yhteisiä kulttuurisia tai fyysisiä piirteitä, oma vuorovaikutuskenttensä ja omia instituutioita sekä käsitys siitä, että kuuluu omaan ryhmäänsä. (Sintonen 1993, 77.) Näin etnisyyttä voidaan pitää ilmiönä, joka tuottaa yhteenkuuluvuuden tunteeeseen ja (kuviteltuun) samankaltaisuuteen perustuvaa yhteisöllisyyttä. Yhteinen historia on myös tekijä, johon yhteenkuuluvuuden ja samankaltaisuuden ajatellaan perustuvan. (Martikainen, Sintonen & Pitkänen 2006, 16.) Etnisyyttä pidetään nykyään ennen kaikkea systemaattisten erojen tekemisenä ”meidän” ja ”muiden” välille, kulttuuristen erojen kommunikointina ja järjestämisenä. (Anttonen 1999, 226–227, 230; Eriksen 1993, 18.) Lukuisia lähestymistapoja ja näkökulmia etnisyyteen yhdistää siten etnisyyden ymmärtäminen ihmisten luokitteluun ja ryhmien välisiin suhteisiin liittyväksi asiaksi. Vaikka arkikielessä etnisyydellä usein viitataan vähemmistöihin tai ”rodullisiin” asioihin, tieteessä sillä tarkoitetaan niitä aspekteja, jotka liittyvät kulttuurisesti erilaisina pidettyjen ja itseään kulttuurisesti erilaisina pitävien ryhmien välisiin suhteisiin. On myös huomioitava se, että valtaväestö tai hallitseva ryhmä on etninen siinä, missä vähemmistökkin. (Eriksen 1993, 3–4.)

Kulttuuri on merkittävä osa etnisyyden tutkimusta. Se on identiteetin ohella toinen etnisyyden perustekijä ja merkittävä osa myös, kun konstruoidaan etnisyyden merkitystä (Nagel 1994, 152, 161). Kulttuuri määrittää soveliaan sisällön tietyille etnisyydelle

samoin kuin autenttisen etnisyyden muodostavat tekijät, kuten kieli, uskonto ja perinteet (Nagel 1994, 161). Tässä antropologisessa kulttuurin käsitteessä kulttuuri nähdään abstraktina järjestelmänä, jossa on paitsi näkyviä (kuten ruokatavat, pukeutuminen sekä tapakulttuuri) myös näkymättömiä (esimerkiksi arvot, moraalit, ihanteet ja uskonto) elementtejä (Martikainen, Sintonen & Pitkänen 2006, 12). Kulttuurin voidaan lyhyesti määritellä muodostuvan keskeisistä arvostuksista, käsityksistä, uskomusjärjestelmistä sekä merkityksistä ja sisällöistä, joita ihmiset yhteiskunnassa antavat tärkeille esineille, toiminnoille ja sosiaalisille suhteille (Allardt 1996, 18). On myös huomattava, että kulttuurin käsitteeseen sisältyy sekä pysyvyyttä että muutosta: kulttuuri on toisaalta melko pysyvää ja sukupolvilta toiselle siirrettävää, mutta toisaalta se muuntuu uusien asioiden oppimisen ja ilmestymisen sekä vanhojen poistumisen myötä. (Martikainen, Sintonen & Pitkänen 2006, 11.)

Identiteetti on siis kulttuurin lisäksi toinen etnisyyden perustekijä ja se liittyy erityisesti etnisten rajojen konstruointiin (Nagel 1994, 152–153). Sana identiteetti tulee latinan ”samaa” tarkoittavasta sanasta *idem* ja viittaa näin siihen, että jokin on samanlainen kuin jokin muu tai että joku on samanlainen kuin joku muu. Identiteetti merkitsee myös sitä, että henkilö on ainakin jossain määrin samanlainen kuin muut samoja arvoja tai saman ryhmän jäsenyyden omaavat henkilöt, ja toisaalta myös sitä, että henkilö ymmärtää olevansa ainutlaatuinen yksilö. Näin identiteetillä voidaan viitata sekä yksit-

täiseen henkilöön että ihmisryhmään (Wolf-Knuts 1995, 2–3.) ja identiteetissä on sekä henkilökohdaisia että sosiaalisia puolia. Ihmisen sosiaalinen identiteetti kumpuaa monien sosiaalisten ryhmien jäsenyydestä, kun taas persoonallinen identiteetti koostuu yksilön piirteistä, jotka erottavat hänet näiden ryhmien muista jäsenistä. (Liebkind 1996, 11.) *Kollektiiviseen tai sosiaaliseen identiteettiin* kuuluvat kaikki ”me”-identiteetit kahden ihmisen tunnistamisesta monen miljoonan hengen kansallisiin, uskonnollisiin, rodullisiin, etnisiin ja poliittisiin ryhmittymiin. (Kaunismaa 1997, 220.) Se voi perustua periaatteessa mille tahansa piirteelle, jonka ryhmä ihmisiä jakaa: esimerkiksi mainittakoon sukupuoli, kieli, uskonto, ikä, rotu, sosiaalinen luokka ja koulutus. (Leimu 1996, 57).

Sosiaalisen identiteetin yksi puoli on *kulttuurinen identiteetti* (Wolf-Knuts 1995, 17). Aiemmasta käsityksestä poiketen se ei ole olemassa valmiina vain löytämistään odottaen eikä se jatku katkeamattomana menneestä nykyisyyteen tai ylitä maantieteellisiä ja kulttuurisia rajoja yhdistäen erillään eläviä kansoja, vaan se on jatkuvassa muutoksessa, häilyvä ja epävakaa. Kulttuuriset identiteetit ovat nykyhetkestä käsin konstruoidun ja tulkitun historian sekä kulttuurin diskursseissa muokattavia epävakaita pisteitä, ”asemointia” ”olemuksen” sijaan. Samalla myönnetään, että kulttuurinen identiteetti ei koostu vain samankaltaisuuksista, vaan sisältää myös huomattavia eroja: paitsi kulttuuristen identiteettien välillä myös niiden sisällä on muuttuvia jakoja. (Hall 1999, 227–232.)

Myös *etninen identiteetti* on sosiaalisen identiteetin eräs muoto. Koska sekä etnisyyttä että kulttuuria on ollut vaikea määritellä, ei myöskään niihin kiinnittyvien identiteettien välille voida tehdä selkeää eroa. Käsitteitä käytetäänkin usein synonyymeina erilaisissa yhteyksissä. (Wolf-Knuts 1995, 18.) Etnisen identiteetin kuvataan muutoutuvan neuvotteluprosessissa, jossa itseä verrataan ryhmän muihin jäseniin ja ryhmän ulkopuolisiin samalla, kun omaa ryhmää verrataan muihin ryhmiin (Lauhamaa, Rasmus & Judén-Tupakka 2006, 194). Eriksenin (1993) mukaan etniset identiteetit ovat muiden sosiaalisten identiteettien tavoin suhteellisia ja jossain määrin myös tilannesidonnaisia (Eriksen 1993, 30): erilaisissa tilanteissa käytetään erilaisia etnisyyden osoittimia (Wolf-Knuts 1995, 15). Yksilön etninen identiteetti koostuu näkemyksestä, joka hänellä on itsestään sekä muiden näkemyksestä hänen etnisestä identiteetistään. Vaihtelevissa elämäntilanteissa ja eri yleisöjä kohdattaessa etnisyyden voi muuttua, joten ihmisillä on monia etnisiä identiteettejä, joiden merkitys vaihtelee kulloisenkin kontekstin mukaan. Se, minkä etnisen identiteetin yksilö valitsee, riippuu hänen käsityksestään sen merkityksestä eri yleisöille sekä tärkeydestä ja hyödynnettävyydestä eri sosiaalisissa konteksteissa. (Nagel 1994, 154–155.)

Ruotsinsuomalaisten suomalaisuuden ulottuvuudet

Faktorianalyysissa päädyin koikeilujen jälkeen neljän faktorin eli identiteettiulottuvuuden mal-

liin. Nimesin faktorit niiden sisällön perusteella (suluissa faktorin ominaisarvo sekä selitysosuus) *suomalaisuudeksi Ruotsissa* (2,5; 12,3 %), *suomalaisuuden tärkeydeksi/ ideologiseksi suomalaisuudeksi* (2,4; 12,1 %), *suomen kielen ylläpidoksi* (2,0; 10,1 %) sekä *kai-puiksi Suomeen* (1,9; 9,6 %).

Suomalaisuus Ruotsissa koostuu muuttujista, jotka antavat ymmärtää tähän ulottuvuuteen kuuluvien rakentaneen yksityisen elämänsä Ruotsin kontekstissa hyvin lähelle sellaista, kuin se olisi Suomessa. Faktorin kärkimuuttujiin kuuluvat suomalaisuuden harastaminen usealla tavalla, kotiin tilattu Ruotsissa ilmestyvä suomenkielinen lehti tai julkaisu sekä Suomessa julkaistu lehti (tai useita), kotona oleva runsaslukuinen Suomeen liittyvä aineisto, suomen puhuminen kotona, ruotsinsuomalaiseen seura- tai muuhun toimintaan osallistuminen, suurelta osin Ruotsissa asuvista suomalaisista koostuva ystäväpiiri Ruotsissa sekä oman itsensä kokeminen suomalaiseksi. Nämä eri tekijät eivät kaiketi merkitse ruotsinsuomalaisille samaa kuin Suomessa asuville suomalaisille, vaan ne tuovat Suomen Ruotsiin. Tässä ulottuvuudessa kyseessä on siten lähinnä konkreettinen, arjen ja käytännön tasolla toimiva suomalaisuus.

Ulottuvuus *suomalaisuuden tärkeänä pitäminen* tai *ideologinen suomalaisuus* on sen sijaan enemmän ajatuksen tasolla olevaa suomalaisuutta. Siihen kärkimuuttujien perusteella lukeutuvat pitävät tärkeänä ruotsinsuomalaisten lasten suomalaista identiteettiä, suomen puhumista Ruotsissa, omaa suomalaisuuttaan sekä sitä, että saavat itse puhua suo-

mea. Konkreettiseen toimintaan liittyvät suomalaisuutta koskevat muuttajat eivät lataudu tällä faktorilla juuri lainkaan. Kyseessä oleva ulottuvuus kuvaa siten mielestäni hyvin sitä, miten ihmiset voivat suhtautua myönteisesti oman kulttuurinsa säilyttämiseen ilman, että he itse välttämättä vaalisivat sitä (vrt. Liebkind 1996, 10).

Kolmannella faktorilla, jolle annoin nimen *suomen kielen ylläpito*, latautuu voimakkaasti kaksi muuttujaa: suomen kielen käyttö useassa tilanteessa kodin ulkopuolella ja suomen kielen käyttö viranomaisten kanssa. Kolmas tälle ulottuvuudelle voimakkaammin kuin muille ulottuvuuksille latautuva muuttuja on suomalaisten tiedotusvälineiden seuraaminen usealla tavalla. Tätä saattaa selittää se, että suomenkielen käyttö on Ruotsissa vähäistä, sillä suurin osa ruotsalaisesta valtaväestöstä ei osaa sitä. Kielen käyttö on kuitenkin olennaista, mikäli haluaa säilyttää kielitaidon. Pietikäinen (2006) tuo esiin, että omakielinen media kannattelee etnisten vähemmistöjen kieliä ja kulttuuria (Pietikäinen 2006, 212). Siten voi ajatella suomalaisten tiedotusvälineiden seuraamisen tarjoavan yhden tavan käyttää ja sen myötä ylläpitää kieltä. Ulottuvuus suomenkielen ylläpito on siten lähinnä kielellinen ja edellisen faktorin tavoin tekemiseen liittyvät suomalaisuutta kuvaavat muuttajat eivät saa korkeita latauksia tällä faktorilla. Kielen profiloituminen omaksi suomalaisen identiteetin ulottuvuudekseen on sikäli ymmärrettävää, että - kuten jo aiemmin olen tuonut esiin - suomenkielellä on ollut keskeinen merkitys suomalaisten kulttuuri-identiteetin muodostumiselle

ja kielen sekä kulttuuri-identiteetin välinen yhteys on yhä selkeä; jotta voisi tuntea itsensä suomalaiseksi, on osattava puhua suomea (Lainio 1996, 255–256). Suomenkieli on suomalaisille luultavasti keskeinen kulttuuriarvo ja ympäristössä, jossa on olemassa alttius assimilaatiolle, kieli voi vahvistua ja siitä saattaa tulla assimilaatioalttiin ryhmän yhteenkuuluvuuden symboli. Ruotsissa suomenkieltä on pidetty paitsi etnisenä tai sosiaalisena symbolina, joka on monikielisessä ympäristössä osoitus samaa kieltä käyttävien yhteenkuuluvuudesta, myös ryhmän etnisyyden osoittimena. (Lainio 1996, 255–258.)

Neljättä ja viimeistä faktorianalyysillä löytämäni ulottuvuutta kutsun nimellä *Suomen kaipuu*. Faktorin kärkimuuttujien perusteella siihen lukeutuvat ovat tai ainakin uskovat olevansa Ruotsissa vain väliaikaisesti, viihtyvät Ruotsissa huonosti, tuntevat suurinta yhteenkuuluvuutta johonkin paikkaan Suomessa sekä kaipaavat Suomea melko paljon. Tämän perusteella voinee sanoa, etteivät ruotsinsuomalaiset, joilla tämä identiteettiulottuvuus on vahva, ole kotiutuneet uuteen asuinmaahansa kovinkaan hyvin, vaan haluaisivat palata takaisin entiseen kotimaahansa.

Faktorianalyysi osoittaa, että ruotsinsuomalaisten etninen identiteetti vaihtelee neljällä ulottuvuudella, mutta nämä ulottuvuudet ovat toisistaan riippumattomia, eivätkä siksi sulje toisiaan pois: ruotsinsuomalaisten keskuudesta voidaan löytää erilaisia identiteettiulottuvuuksien kombinaatioita, yksi ulottuvuus voi henkilöllä olla toista ulottuvuutta vahvempi ja yksilön suhtautuminen joi-

hinkin ulottuvuuksiin saattaa olla myös kielteinen.

SuomalaisuusRuotsissa—muuttujan keskiarvo on 3,26, (min. 0, max. 5,83), ideologisen suomalaisuuden 3,23 (min. 1, max. 4), suomen kielen ylläpidon 2,14 (min. 0, max. 3,75) ja kaipuun Suomeen 1,85 (min. 0, max. 5). Vaikka suoraan vertailua keskiarvojen välillä ei voi tehdä vaihteluvälien erilaisuuden vuoksi, voi todeta kaipuun Suomeen olevan vähiten merkittävissä ulottuvuus ruotsinsuomalaisten keskuudessa, kun taas muut ulottuvuudet saavat melko korkeita arvoja. Siten ruotsinsuomalaisten voi sanoa olevan kohtalaisen hyvin sopeutuneita nykyiseen kotimaahansa ja kaipuu vanhaan on suhteellisen vähäistä tai harvinaista.

Ulottuvuuksien taustalla on useita sosio-demografisia muuttujia, jotka selittävät ruotsinsuomalaisten suomalaisuudessa olevia eroja. Näitä kaikkia taustatekijöitä ei voida löytää kaikkien ulottuvuuksien taustalta, mutta jotkin niistä osoittautuivat merkittäviksi selittäjiksi useammin kuin toiset. Erityisesti toisiinsa yhteydessä olevat muuttovuosi ja ikä nousevat esiin lähes kaikilla ulottuvuuksilla. Suomalaisuus Ruotsissa –ulottuvuutta lukuun ottamatta näiden vaikutus on pääsääntöisesti assimiloiva: mitä kauemmin vastaaja on asunut Ruotsissa ja mitä iäkkäämpi hän on, sitä vähemmän hän pitää suomalaisuutta tärkeänä, ylläpitää suomen kieltä ja kaipaa Suomeen. Ajan kuluessa muuttajat rakentavat elämänsä uuteen maahan ja integroituvat, osin jopa assimiloituvat kyseiseen yhteiskuntaan. Suomalaiset elämäntavat tosin näyttävät säilyvän,

vaikka Ruotsissa asuttaisiin hyvin pitkään ja erityisesti suuren muuton aikana (1960–1970 –luvuilla) muuttaneet viettävät suomalaisen kaltaista elämää Ruotsin kontekstissa. Rutiininomaisissa ja jo lapsuudessa sisäistetyissä yksityiseen elämäntapaan kuuluviin toimintatavoissa pitäydytään tämän perusteella kulttuuriympäristön vaihdosta huolimatta.

Myös sosiaaliset siteet Suomeen ja Ruotsiin nousevat esiin usealla ulottuvuudella. Vastaajat, joilla oli Suomessa asuvat suomalaiset vanhemmat, saivat korkeimpia keskiarvoja kaikilla ulottuvuuksilla suomen kielen ylläpitoa lukuun ottamatta. Kyseisellä ulottuvuudella aktiivisimpia olivat vastaajat, joiden suomalaisten vanhempien asuinmaasta ei tässä tutkimuksessa ole tietoa. Kaukaiset tai vähäiset suomalaiset ja siten monikulttuuriset sukujuuret sen sijaan heikentävät koettua yhteyttä Suomeen ja suomalaisuuteen tässä tutkimuksessa aiempien tutkimusten tavoin (ks. esim. Korkiasaari & Roinila 2005, 103–108; Palo-Stoller & Haapanen 2003, 145–149). Myös ruotsalainen tai ruotsinsuomalainen (avo)puoliso näyttää tä-

män tutkimuksen mukaan edistävän vastaajan integroitumista ja jopa assimiloitumista ruotsalaiseen yhteiskuntaan: kyseisenlaisen (avo)puolison kanssa elävät ovat viimeisinä lähes kaikilla suomalaisuutta kuvaavilla ulottuvuuksilla. Näyttää siltä, että arjen jakavan kumppanin omista poikkeavat tavat ja arvostukset muuttavat ainakin jossain määrin myös omia tapojamme ja arvostuksiamme ja että uudessa kotimaassa syntyperäinen (avo)puoliso auttaa oman elämän rakentamisessa sinne ilman suomalaisuuden korostumista.

Jo mainittujen lisäksi äidinkieli osoittautui usein merkitseväksi selittäjäksi. Äidinkieleltään ruotsalaiset ovat suomenkielisiä vähemmän suomalaisia kaikilla ulottuvuuksilla lukuun ottamatta kaipausta Suomeen. Ruotsinkielisissä on paitsi pitkän maassa asumisen tai Ruotsissa syntymisen vuoksi ruotsin omaksuneita, myös ensimmäiseen muuttajapolveen kuuluvia suomenruotsalaisia. Viimeksi mainituilla kieli- ja kulttuuriyhteys on todennäköisesti helpottanut ruotsalaiseen yhteiskuntaan integroitumista ja jossain määrin edistänyt jopa assimiloitumista.

Suomalaisen identiteetin tyypit ruotsinsuomalaisten keskuudessa

Kuten aiemmin totesin, tein lopuksi ryhmittelyanalyysin nähdäkseni, millaisiksi kombinaatioiksi identiteettiulottuvuudet yhdistyvät ja millaisia suomalaisen identiteetin tyyppejä ruotsinsuomalaisten keskuudesta voidaan löytää. Kokeilujen jälkeen päädyin kolmen klusterin malliin, sillä ryhmien lisääminen tuotti hankalammin tulkittavia ulottuvuuksien kombinaatioita. Kolmen klusterin mallin käyttö on perusteltua tulkittavuuden lisäksi myös siksi, että kyseiset ryhmät säilyivät klustereiden lisäämisestä huolimatta.

Koska tutkimuksen näyte ei ole edustava, eivät myöskään identiteettityyppien määrälliset arvot ole täysin luotettavia. Myös esimerkiksi eri muuttajien käyttö ja toisenlaiset muuttajien luokitukset muuttaisivat ryhmien kokoja. Lisäksi on syytä todeta, että assimiloituneiden määrä suomalaisia juuria omaavien keskuudessa on tässä saatua kuvaa suurempi, sillä he epätodennäköisimmin käyvät suomalaisen Siirtolaisuusinstituutin Internet-sivustoilla tai tilaavat Ruotsinsuomalainen lehteä, jonka välissä tutkimuksen paperinen kyselylomake lähetettiin. Vaikka he olisivat tietoisia ruotsinsuomalaisten suomalaisuutta koskevasta tutkimuksesta, he tuskin vaivautuisivat siihen vastaamaan.

Tuon esiin joitain sosiodemografisia eroja identiteettityypeittäin, mutta on syytä huomauttaa, etteivät ne ole kovin suuria, vaan vain pienehköjä painotuseroja. Kaikissa ryhmissä valtaosaa voi kuvata suurin piirtein suuriin ikä-

Taulukko 1. Ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin tyypit identiteettiulottuvuuksien perusteella

	Ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin tyypit		
	Assimiloituneet	Suomeen takaisin kaipaavat	Ruotsiin integroituneet
Suomalaisena Ruotsissa	-.90	.38	.39
Suomalaisuuden tärkeys/ ideologinen suomalaisuus	-1.15	.48	.44
Kaipuu Suomeen	-.49	1.32	-.45
Suomen kielen ylläpito	-.69	.26	.32
N	509	476	801

luokkiin kuuluviksi suuren muuton muuttajiksi, mutta tämän joukon jättäminen osittain huomiotta auttaa havaitsemaan jonkinasteisia eroja taustamuuttujittain.

Ensimmäistä ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin tyyppiä kutsun *assimiloituneiksi*, sillä tähän ryhmään kuuluvat eivät elä suomalaisen kaltaista elämää Ruotsin kontekstissa, pidä suomalaisuutta lainkaan tärkeänä, kaipaa Suomeen tai ylläpidä suomen kieltä. Näin he oletettavasti elävät ruotsalaisittain, ruotsalaisina ja ruotsinkielisinä ruotsalaisessa yhteiskunnassa ja ovat siihen tyytyväisiä. Ryhmään kuuluvien voi siten sanoa assimiloituneen ruotsalaiseen yhteiskuntaan ja unohtaneen suomalaisuutensa lähes kokonaan. Heistä monet ovat tietoisia suomalaisista sukujuuristaan, mutta suomalaisuudella ei juuri ole merkitystä heidän identiteetinsä tai elintapojensa kannalta.

Assimiloituneiden joukko on osin kaksijakoinen. Toisaalta siihen kuuluu melko paljon ennen suurta muuttoa muuttaneita ensimmäisen polven muuttajia, joukossa luultavasti sotalapsia, jotka ovat assimiloituneet Ruotsiin pitkän maassa asumisen seurauksena. Toisaalta ryhmässä on myös kohtalaisen kokoinen määrä nuorehkoja toisen polven siirtolaisia, jotka eivät ole omaksuneet suomalaista kulttuuria Ruotsissa varttumisen vuoksi. Assimiloituneista noin viidenneksen äidinkieli on ruotsi, minkä voi olettaa olevan myös mainittujen kahden ryhmän äidinkieli. Ruotsi äidinkielenä voi toisaalta olla assimiloitumisen yksi seuraus tai osoitus siitä, mutta toisaalta sen voi olettaa myös edelleen edistävän assimiloitumista ruotsalaiseen yhteiskun-

taan. Samanlainen syyn ja seurauksen epäselvyys koskee ruotsalaista (avo)puolisoa, joka on assimiloituneilla melko yleinen – vielä useammalla on tosin suomalainen (avo) puoliso ja myös naimattomia on kohtalaisen paljon. Lisäksi on vielä mainittava, että yli kolmanneksella assimiloituneiden ryhmään kuuluvista on suomalaiset vanhemmat, joiden asuinmaasta ei ole tietoa: kyselylomakkeisiin käsinkirjoitettujen kommenttien perusteella tämä tarkoittaa usein edesmenneitä vanhempia. Näillä yhteys Suomeen ja suomalaisuuteen on siten katkennut myös vanhempien kuoleman myötä.

Mitä tulee suomalaisen vähemmistöidentiteetin ja –kulttuurin ylläpitoon, assimiloituneita voidaan pitää niin sanotusti menetettynä joukkona. Tosin myös heidän suomalaisuutensa elpyminen on mahdollista, mutta se edellyttää selvästi identiteetin ja elämäntapojen rakentamista uudelleen. Assimiloituneita ei kuitenkaan ole tämän tutkimuksen perusteella kuin reilu neljännes vastaajista.

Toinen suomalaisen identiteetin tyyppi ruotsinsuomalaisten keskuudessa on ensimmäisen vastakohta ja nimitänkin sitä *Suomeen takaisin kaipaaviksi suomalaisiksi*. Ryhmään kuuluvat elävät suomalaisen kaltaista elämää Ruotsissa, pitävät suomalaisuutta ja suomen puhumista Ruotsissa tärkeänä, käyttävät aktiivisesti suomea ja erityisesti kaipaavat takaisin Suomeen. Päinvastoin kuin ensimmäiseen ryhmään kuuluvat, toiseen ryhmään lukeutuneiden ei voida sanoa integroituneen ruotsalaiseen yhteiskuntaan. Pikemminkin vaikuttaa siltä, että he ovat separoituneet valtaväestöstä ja pysyneet

muutosta huolimatta täysin suomalaisina, mikä saattaa edelleen heikentää sopeutumista Ruotsiin.

Suomeen kaipaavista neljännes on muuttanut Ruotsiin kohtalaisen vähän aikaa sitten, 1980-luvulla tai sen jälkeen. Myös naimattomat ja nuorehkot ruotsinsuomalaiset korostuvat tässä ryhmässä jonkin verran. Suomeen kaipaavissa on toisaalta runsaasti myös suuren muuton aikana muuttaneita, vaikka he eivät erityisesti korostukaan tässä ryhmässä. Heidän muuttonsa tapahtui usein pakkotavan luonteisista syistä, mikä saattaa lisätä halua jatkaa elämää mahdollisimman samankaltaisena kuin vanhassa kotimaassa. Suuren muuton aikana muuttaneet myös muodostavat edelleen huomattavan osan merkittävän kokoisesta suomalaisesta vähemmistöstä Ruotsissa ja heillä saattaa olla muita ruotsinsuomalaisia suurempia intressejä säilyttää suomalaisuus maassa. Näin esimerkiksi siksi, että juuri he taistelivat ruotsinsuomalaisten oikeuksien puolesta (muun muassa oikeudesta saada opetusta suomenkielellä) ja perustivat ruotsinsuomalaisille omia yhdistyksiä. Näistä saavutetuista etuuksista ei luonnollisesti haluta luopua. Lisäksi suuren muuton aikana muuttaneet alkavat olla eläkeiässä ja monella voi olla haaveena palata viettämään rauhallisia eläkevuosia vanhaan kotimaahan. On vielä mainittava, että huomattavalla osalla Suomeen kaipaavista vanhemmat asuvat yhä Suomessa. Sen sijaan niitä, joiden suomalaisten vanhempien asuinmaasta ei ole tietoa, on huomattavasti vähemmän verrattuna ensin mainittuihin tai siihen, mitä heitä oli assimiloituneissa. Näin Suomessa olevat

vanhemmat lisäävät halua muuttaa takaisin Suomeen, kun taas (oletettu) vanhempien kuolema katkaisee siteitä vanhaan kotimaahan.

Suomalaisen vähemmistöidentiteetin ja –kulttuurin ylläpidon kannalta Suomeen takaisin kaipaavia suomalaisia voidaan pitää osittain katoavana ryhmänä, sillä joukossa on paljon ikääntyviä ruotsinsuomalaisia, jotka saattavat lopun ikäänsä ylläpitää ajatusta paluusta sitä koskaan toteuttamatta. Toisaalta he voivat nuorempien tilapäispistäytyjien tavoin muuttaa takaisin Suomeen, mikä ei sekään säilytä suomalaisuutta Ruotsissa.

Kolmas identiteettityyppi on kahden edellisen yhdistelmä ja kutsun sitä nimellä *Ruotsiin integroituneet suomalaiset*. Tämä ryhmä elää suomalaisittain Ruotsin kontekstissa, pitää suomalaisuutta ja suomen kielen käyttöä Ruotsissa tärkeänä, ylläpitää suomen kieltä aktiivisesti, mutta kaikesta tästä huolimatta ei kaipaa takaisin Suomeen. Siten voi todeta tämän ryhmän integroituneen ruotsalaiseen yhteiskuntaan: muuttaja on kaikesti hyväksynyt uuden kotimaansa arvot ja haluaa kiinnittyä valtaväestöön, mutta tästä huolimatta hän tuntee olevansa oman etnisen ryhmänsä jäsen ja preferoi vanhaa kulttuuriaan (vrt. Tuomi - Nikula 1997, 284).

Ruotsiin integroituneissa painotuvat suuren muuton aikana muutaneet suuret ikäluokat. Ryhmään kuuluvien elämä vaikuttaa melko vakiintuneelta, sillä pitkän maassa asumisen lisäksi suurin osa heistä on joko naimisissa tai avoliitossa. Näin vakiintunut elämäntilanne näyttää vähentävän kaipuuta Suomeen.

Ruotsiin integroituneita suomalaisia on lähes puolet vastaajis-

ta. Monet heistä ovat asuneet Ruotsissa jo kauan, he ovat rakentaneet sinne elämänsä ja usein myös perustaneet perheen. Suomalaisuus ja suomenkieli ovat heille yhä tärkeitä ja niiden halutaan säilyvän myös tulevaisuuden Ruotsissa, mutta elämä Suomessa on mennyt eikä vanhaan kotimaahan enää haluta palata. Siten voi sanoa, että ryhmään kuuluvat muodostavat Ruotsin pysyvän suomalaisen vähemmistöidentiteetin ja –kulttuurin ja ovat perusta niiden säilymiselle Ruotsissa. Kiinnostava tulevaisuutta koskeva kysymys on se, missä määrin ryhmä pystyy siirtämään identiteettinsä seuraavalle sukupolvelle.

Lopuksi

Vaikka kulttuuri ja kulttuurinen tai etninen identiteetti ovat jatkuvassa muutoksessa, tämä tutkimus on vain tätä hetkeä kuvaava poikkeileikkaus ruotsinsuomalaisten suomalaisista identiteeteistä, niiden sisällöistä ja yhteyksistä taustatekijöihin. Tulevaisuudessa tapahtuvat muutokset voivat siten koskea toisaalta identiteettiulottuvuukseen ja –tyyppien sisältöjä: joistain asioista voidaan luopua ja ruotsinsuomalaiset voivat kehittää erityisesti ruotsinsuomalaisia ja integroida identiteetteihin ruotsalaisia sisältöjä. Toisaalta muutokset voivat koskea myös ryhmien koostumusta sosiaalisen taustan mukaan: suuren muuton sukupolven vanhenemisen ja ruotsinsuomalaisen väestön uusiutumisen myötä identiteettiryhmien ja niiden taustalla olevien identiteettiulottuvuuksien jäsentyminen sosiaalisen taustan mukaan tulee muuttamaan. Esi-

merkiksi kaipuu Suomeen saattaa muuttua kuvitteellisemmaksi ja jäsentää heikommin identiteettiä. Sen sijaan ruotsinsuomalaisten asemaa koskevat arvot ja toiminat voivat kasvattaa merkitystään, mikäli nyt havaittu integroituneiden ryhmä osoittautuu pysyväksi. Näiden muutosten selvittäminen ja seuraaminen on tärkeää, kun jatkossa tehdään ruotsinsuomalaisten etnisyyttä ja etnistä identiteettiä koskevaa tutkimusta.

Kirjallisuus

- Allardt, Erik (1996): *Samhällsutvecklingen i Finland och Sverige efter 1945 – bakgrunden till ut- och invandringen*. Teoksessa Lainio, Jarmo (red.): *Finnarnas historia i Sverige 3*. Tiden efter 1945, s. 17–36. Finska Historiska Samfundet, Helsingfors, Nordiska Museet, Stockholm.
- Anttonen, Marjut (1999): *Etnopolitiikkaa Ruijassa*. Suomalaislähtöisen väestön identiteettien politisoituminen 1990-luvulla. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 764. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Eriksen, Thomas Hylland (1993): *Ethnicity and Nationalism*. Anthropological Perspectives. Pluto Press, London.
- Etnisten suhteiden neuvottelukunta (2004): *Muuttoliikkeet ja etniset vähemmistöt Suomessa 1999–2004*. Tutkimukset ja tilastot. Työhallinnon julkaisu 343. Työministeriö, Helsinki.
- Hall, Stuart (1999): *Identiteetti*. Vastapaino, Tampere.
- Kaivola-Bregenhøj, Annikki (2001): *Finnish in Sweden: Snapshots of Dalarna*. Teok-

- nessa The Organisation Board of the Coimbra Group Working Party for Folklore and European Ethnology (ed.): *Migration, Minorities, Compensation*. Issues of Cultural identity in Europe. Coimbra Group Office, Brussels, Belgium.
- Kaunismaa, Pekka (1997): Keitä me olemme? Kollektiivisen identiteetin käsitteellisistä lähtökohdista. *Sociologia* 34:3, s. 220–230.
- Korkiasaari, Jouni (2004): Suomalalaisten maastamuutto 1980- ja 1990-luvulla [viitattu 28.4.2008] URL: <http://www.migrationinstitute.fi/db/articles/art.php?artid=26>
- Korkiasaari, Jouni (2005): *Suomalaiset maailmalla* [viitattu 4.11.2005]. URL: <http://www.migrationinstitute.fi/db/articles/art.php?artid=3>
- Korkiasaari, Jouni and Roinila, Mika (2005): Finnish North Americans Today. Teoksessa Raento, Pauliina (Guest Editor): *Finnishness in Finland and North America: Constituents, Changes and Challenges*. Special Issue of Journal of Finnish Studies 2:9, s. 98 – 116.
- Lainio, Jarmo (1996): Finskans ställning i Sverige och dess betydelse för sverigefinnarna. Teoksessa Lainio, Jarmo (red.): *Finnarnas historia i Sverige 3*. Tiden efter 1945, s. 255 - 310. Finska Historiska Samfundet, Helsingfors och Nordiska Museet, Stockholm.
- Lauhamaa, Pigga, Rasmus, Eeva-Liisa ja Judén-Tupakka, Soila (2006): Saamelaiskasvatus sosialisointiin, enkulturaation ja identiteetin käsitteiden valossa. Teoksessa Martikainen, Tuomas (toim.): *Ylirajainen kulttuuri*. Etnisyys Suomessa 2000-luvulla, s. 190 – 211. Tietolipas 212, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Leimu, Pekka (1996): Identity, Ethnicity and Integration. Teoksessa Kervinen, Jarmo, Korhonen, Anu, Virtanen, Keijo (ed.): *Identities in Transition – Perspectives on Cultural Interaction and Intergration*, s. 49 – 65. Publications of the Doctoral Program on Cultural Interaction and Intergration. Unipaps, Turun yliopisto, Turku.
- Liebkind, Karmela (1996): The Social Psychology on Ethnic Identity. Teoksessa Kervinen, Jarmo, Korhonen, Anu, Virtanen, Keijo (ed.): *Identities in Transition – Perspectives on Cultural Interaction and Intergration*, s. 9–25. Publications of the Doctoral Program on Cultural Interaction and Intergration. Unipaps, Turun yliopisto, Turku.
- Marklund, Helen (2007): Finländarna fortfarande flest. *Välfärd* 1/2007, s. 3–5. [viitattu 26.9.2007] URL: http://www.scb.se/statistik/publikationer/BE0801_2007K01_TI_00_A05ST0701.pdf
- Martikainen, Tuomas, Sintonen, Teppo ja Pitkänen, Pirkko (2006): Ylirajainen liikkuvuus ja etniset vähemmistöt. Teoksessa Martikainen, Tuomas (toim.): *Ylirajainen kulttuuri*. Etnisyys Suomessa 2000-luvulla, s. 9 – 41. Tietolipas 212, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Nagel, Joane (1994): Constructing Ethnicity: Creating and Recreating Ethnic Identity and Culture. *Social Problems* 41:1, s. 152–176.
- Palo-Stoller Eleanor and Haapanen, Beatrice (2002): Doing gender: expressions of ethnicity among Finnish Americans. Teoksessa Koivukangas, Olavi (ed.): *Entering Multiculturalism: Finnish experience abroad*, pp. 141–151. FinnForum VI. Migration Studies C15. Institute of Migration Turku, Finland.
- Pietikäinen, Sari (2006): Mahdollisuksien media. Saamen- ja venäjänkieliset tiedotusvälineet yhteisöjen voimavarana. Teoksessa Martikainen, Tuomas (toim.): *Ylirajainen kulttuuri*. Etnisyys Suomessa 2000-luvulla, s. 212–236. Tietolipas 212, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Reinans, Sven Alur (1996): Den finländska befolkningen i Sverige – en statistiskdemokratisk beskrivning. Teoksessa Lainio, Jarmo (red.): *Finnarnas historia i Sverige 3*. Tiden efter 1945, s. 63 – 105. Finska Historiska Samfundet, Helsingfors, Nordiska Museet, Stockholm.
- Sintonen, Teppo (1993): Katsaus kanadalaiseen etnisyyttutkimukseen. *Sociologia* 30:2, s. 76–87.
- Tuomi-Nikula, Outi (1997): ”Kaksikulttuurinen perhe eurooppalaisen etnologian tutkimuskohdeena”. Teoksessa Korhonen, Teppo & Leimu, Pekka (toim.): *Näkökulmia kulttuurin tutkimukseen*, s. 269–297. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus, Turku.
- Wolf-Knuts, Ulrika (1995): Den mångbottnade identiteten. Teoksessa Ståhlberg, Krister (red.): *Finlandssvensk identitet och kultur*. Åbo Akademis tryckeri, Åbo.

Colonia Finlandesa:

The Second Ship, and Some Factors that Led to the Demise of a Finnish Colony in Northeast Argentina

Enrique Tessieri

Colonia Finlandesa, a Finnish colony founded by Arthur Thesleff in mid-1906 in Misiones province in Argentina, has attracted a great deal of interest from historians, social scientists and journalists in Finland. With the help of new empirical data collected from the Centro de Estudios Migratorios Latinoamericanos (CEMLA) database of Buenos Aires, this article aims to look at the following matters: (1) show with greater accuracy the amount, composition, ships and dates of arrivals of the first group of Finns that founded Colonia Finlandesa 102 years ago; and (2) some factors that led to the colony's demise.

CEMLA is an electronic databank based on passenger lists given to Buenos Aires immigration officials during 1882–1930. The CEMLA lists are an excellent source of information on Finnish immigration to Argentina. Such lists provide

Enrique Tessieri is a journalist and anthropologist who has done fieldwork and research on Colonia Finlandesa since 1977. He recently finished his Master's thesis on Colonia Finlandesa that is presently under review at Turku University's social science department. Some salient findings of the thesis appear in this article.

the following data: surname and first name, age, marital status, profession, religion, name of the ship, port of departure, destination and date of arrival. Birthplaces of the immigrants are included on such lists from 1923.

When I first got access to the CEMLA databank in August 2007, an instant surprise awaited me: the first Finns who arrived with Thesleff to Buenos Aires sailed on two as opposed to one ship. Up to know, historians like Olavi Lähteenmäki and others had maintained that the first group that founded Colonia Finlandesa arrived to Buenos Aires in June 1906 on the *Frankfurt* (Lähteenmäki, 1989, p. 168). However, the majority – 88 out of the total of 112 settlers – had sailed on the *Cap Verde* operated by Hamburg Süd.

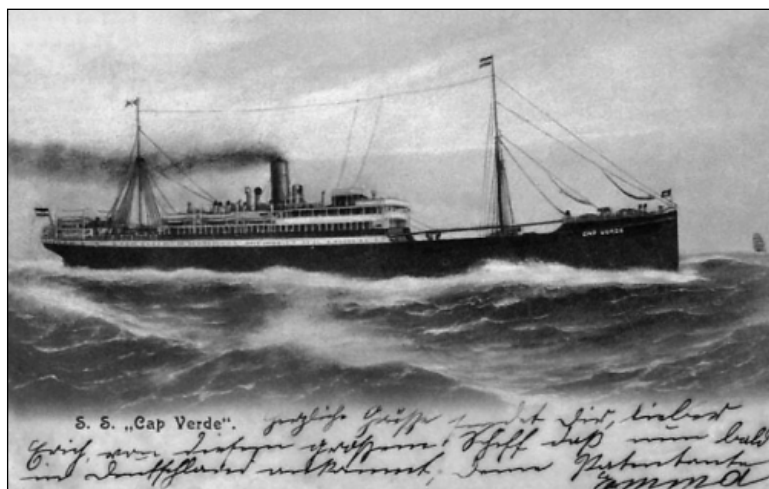
First Finnish Settlers of Argentina

Certainly one of the great mysteries surrounding Thesleff's journey to Argentina is why had the group travelled on two as opposed to one ship? A partial explanation can be traced back to events in the German port of Bremen after the group had arrived by train from Lybeck from their journey on the

Linnea from Helsinki. Supposedly, Thesleff's group had been told by Norddeutscher Lloyd, the company that operated the *Frankfurt*, that the ship's departure had been delayed by a week. The bad news had upset the group considerably (Lähteenmäki, 1989, p. 166). The disappointment felt by these Finns eager to travel to Colonia Finlandesa is understandable. Waiting for a ship to leave is just as bad as waiting in a foreign city for a flight that's been delayed for days.

Norddeutscher Lloyd representatives did everything to appease the Finns, who would now be treated by the company as special passengers as opposed to immigrants. As a gesture of the company's good will, all the women, children, Thesleff, Bengelsdorff and his mother were given second-class tickets on the *Frankfurt* (Lähteenmäki, 1989, pp. 166 & 168). One logical reason why the majority chose to sail on the *Cap Verde* was because it was the first ship that left from Bremen to Buenos Aires.

While Lähteenmäki did a great deal of work to put together the many scattered and lost pieces of the first Finnish group that settled Misiones in 1906, he relied more on interviews, newspaper clippings, passenger and passport lists to formulate a picture of Thesleff's

Picture 1: The first Finns that founded Colonia Finlandesa travelled to Argentina on two ships as opposed to one. The *Cap Verde*, seen in the picture operated by Hamburg Süd, shipped 88 of the 112 passengers that arrived in Buenos Aires on June 17, 1906. The *Frankfurt* arrived 9 days later on June 26, 1906.

Table 1: Arrivals of ships with Finnish nationals to Buenos Aires in 1906

Ship	Date of arrival	Men	Women	Boys	Girls	Total
Cap Verde	June 17, 1906	88	0	0	0	88
Frankfurt	June 26, 1906	5	11	4	4	24
Helgoland	Aug. 7, 1906	9	2	0	1	12
Ortega	Aug. 13, 1906	3	0	0	0	3*
Weimar	Nov. 14, 1906	4	2	3	3	12
	Total	109	15	7	8	139

Source: CEMLA.

All children are under 14 years.

*Of all the above-mentioned ships that brought Finns to Buenos Aires in 1906, only the *Ortega* sailed from Liverpool compared with the other four ships that sailed from Bremen. Norddeutscher Lloyd operated the *Helgoland* and *Weimar*. The *Ortega* was owned by Pacific Steam Navigation Company of England.

group. He did not have access to the *Frankfurt*'s passenger list since it was destroyed in World War 2 (Telephone interview with Reino Kero, October 2007). The original passenger list for the *Cap Verde* no

longer exists as well (Telephone interview with Hamburg Süd's Thorsten Paschburg, September 2007). Even so, the names on the CEMLA lists for both ships are based on those handed by the crew

to Buenos Aires immigration officials.

So what new information can we uncover from CEMLA that differs from Lähtenmäki's findings? Before answering this question, let's take a quick look at what Lähtenmäki's findings are. According to him, there were a total of five expeditions that brought the first settlers to the colony in 1906–07. The first expedition, which arrived in June on the *Frankfurt*, comprised of 112 Finns. Joining that group at Bremen were 8 Swedes, raising the total amount of settlers to 120 people (Lähtenmäki, 1989, p. 167).

After the first group, two other ships followed in the summer bringing separately 8 Finns/1 Swede and 7 Finns to Colonia Finlandesa. The final two expeditions took place in autumn and in 1907, when a total of 7 Finns and 2 Swedes arrived. If we add at this point the total number of Finns and Swedes that Lähtenmäki claims arrived to the colony, we end up with 134 Finns and 11 Swedes, or a total of 145 settlers (Lähtenmäki, 1989, pp. 140–141). However, the late historian does not stop here. He believes that a more precise figure for the last expedition in 1907 was 16 versus 7 Finns. With the total now rising to 143 from 134 Finns, he adds 11 more Finns to Colonia Finlandesa's population in 1906–07, bringing the grand total to 165 colonists, comprising of 154 Finns and 11 Swedes (Lähtenmäki, 1989, pp. 140–141).

If we compare Lähtenmäki's findings with CEMLA's, we can conclude that they are generally in the same "ballpark." One interesting coincidence between the two is that the total number of the first group of

Finns that docked in Buenos Aires in June matches the widely acknowledged figure of 112 Finnish passengers. Another near-coincidence is that while Lähteenmäki speaks of a total of five expeditions, CEMLA cites five ships that brought Finns to Argentina in 1906.

There aren't, however, any port entries of Finns to Buenos Aires in 1907 as Lähteenmäki claims.

The five ships that brought Finns to Argentina in 1906 can be placed in two groups: two (*Cap Verde* and *Ortega*) that comprised of men; and three (*Frankfurt*, *Helgoland* and *Weimar*) that were made up of men, women and children.

Some discrepancies worth mentioning between Lähteenmäki and CEMLA are differences in the age structure of the first settlers. If we look at Lähteenmäki's findings, which are in five-year age groups, the only one that matches is the 20–24 age group, with the biggest age group being 25–29 years (39 people) followed by 20–24 years (35) (Lähteenmäki, 1989, p. 146). Contrarily, CEMLA shows the op-

posite, with the 20–24 –age group being the biggest (35) followed by 30–34 years (31). Lähteenmäki states that only 19 Finns belonged to the latter group (Lähteenmäki, 1989, p. 146).

With the help of the CEMLA databank, we can also get a picture of how many Swedes travelled on the same ships as the Finns that went to Buenos Aires. All in all, there were 31 Swedes that were registered in the port of Buenos Aires in 1906. Of these, only eight (six on the *Frankfurt*) travelled on the same ships as the Finns. Lähteenmäki claims that 11 Swedes had sailed to Argentina to found Colonia Finlandesa.

While it is clear that the final destination of the Finnish settlers that travelled on the *Cap Verde* and *Frankfurt* was Colonia Finlandesa, with what certainty can we claim that the same was true for the three ships that followed? Excluding the *Ortega*, which brought three Finnish men, many of the names of the Finns on the *Helgoland* and *Weimar* can be found in my field

notes. Before 1906, Argentina was an unknown destination for Finns until after that historic year. Of the 230 Finns that were registered at the port of Buenos Aires during 1882–1919, 60.4 % came in 1906.

How reliable are the CEMLA lists? Thanks to the field notes from three visits I made to Colonia Finlandesa in 1977–78, when I actively collected kinship data on the settlers, I noticed that some colonists who had settled the colony in 1906 were missing from the CEMLA list. Two that come immediately to mind are Johan Jansson and his wife Fanny Virtanen (Telephone interview with Lars-Erik Häggman in November 2007). There are other settlers as well: Olof Appelgren, Magnus Sand, a postal official from Haukipudas called Nordling and Nyberg, who was probably a Finn (Tessieri's field notes, June 1978).

Even though the CEMLA databank provides a wealth of hitherto-unknown information on the first Finns that settled Colonia Finlandesa, it does not give us the final picture since there are settlers who do not appear on the list. This suggests that the original number that settled the colony was a bit higher than the 139 cited by CEMLA. Moreover, CEMLA could not substantiate Lähteenmäki's claim of 154 Finnish settlers during 1906–07.

Some Factors that Led to the Downfall of Colonia Finlandesa

In my opinion, one of the key factors that caused Colonia Finlandesa's demise was self-inflicted environmental destruction caused mainly

Table 2: Finnish passengers arrivals registered in the port of Buenos Aires during 1882–1919

Period	Males	Females	Total
1882–1899	30	0	3
1900–1909	123	25	148 ¹
1910–1919	71	8	79
1920–1930	583
TOTAL	197	33	813

Source: CEMLA

1) In 1906 there were 139 Finns; 116 males and 23 females. Of the total 230 Finns that were registered at the port of Buenos Aires during 1882–1919, 60.4% (139 Finns) came in 1906. NOTE: The first Finn that arrived in Buenos Aires was a day labourer called George D'Ofthan, age 30, married. He arrived on November 27, 1886.

by tobacco farming. If the land was poor to begin with as many claim, the impact of environmental degradation was even greater. Alongside untenable farming practices, which made it difficult for the settlers to attain a level of economic security, were volatile tobacco and yerba mate (*Ilex paraguayensis*) prices, a popular tea consumed in Argentina, Paraguay, Uruguay and southern Brazil. During the Great Depression years of the 1930s, we can see a drastic fall in global agriculture commodity prices that impacted Argentina especially hard. Other factors that hindered the progress of the colony were cultural- linguistic barriers and the fact that the settlers were small farmers who were at the mercy of commodity price fluctuations like tobacco, which fell during the early part of the 1930s (Lunnasvaara, 1932, pp. 14–15).

While the land at Colonia Finlandesa was rocky and poor, there is no empirical data that shows the extent of land that was poorly suitable for farming. However, since good orchard cash crops like yerba mate require a minimum of three meters to grow (Robert Eidt, 1971, p. 28), it shows that some of the land at Colonia Finlandesa was good enough to sustain such a cash crop. Viljo Niskanen, a

Finnish-Argentine farmer, stated that in a 25–50 hectare plot one could find 10 different types of soils. “Some was good and some was poor land,” according to him. (Telephone interview with Viljo Niskanen, November 2007).

In order to understand how land degradation occurred at Colonia Finlandesa, one must look at the growth cycles for a hectare of land. If a farmer wanted to plant tobacco every year and obtain cash, the colonist had to clear 7–9 hectares of forest during 6.5–8.5 years in order to plant tobacco on the same land a second time. A typical growth cycle at Colonia Finlandesa was the following: slash and burn about a hectare of land, plant tobacco and harvest 4–5 months later, plant and grow subsistence crops such as maize for 3–4 years, and allow the land to fallow for 3–4 years until it became a *capuerón*, or second-growth forest. Thereafter, the second cycle would begin: slash and burn, grow tobacco followed by subsistence crops.

Depending on the soil, growing tobacco a second or third time on the same land was risky because the fertility of the soil could have been undermined during the first cycle. The colonists did not apparently use any fertilizers such as compost at Colonia Finlandesa

(Tessieri’s field notes, May-June 1978). Table 3 gives a picture of how much land was degraded versus the first, second and third growth cycles.

Another problem that settlers faced at Colonia Finlandesa was that it was very prone to frost. Located in a valley 60 meters above sea level, frost data collected during 1907–48 from 7 meteorological stations in Misiones show that Colonia Finlandesa had the least amount of frost-free days (281) and the coldest minimum average

(-4.8C). The average frost-free days recorded at the other meteorological stations was 321, with the average minimum temperature being -2.2C (Eidt, 1971, p. 16). Certain plants like citrus fruits had to be planted at higher altitudes to avoid being damaged by frost.

Since environmental degradation was one important factor that undermined Colonia Finlandesa’s ability to maintain settlers and offer a dependable livelihood, it offers us a good explanation why there was such a drastic drop in the 1930s in the number of Finns that settled the colony compared with the previous decades. During the 1930s there were already signs that Colonia Finlandesa’s population was retreating and greying. By the mid-1930s, about 30 years had passed

Table 3: Percentage of farmland degraded due only to tobacco farming (hectares deforested/percentage of total land).

Size of farm	Plantations	6.5–8.5 years	13–17 years	19.5–25.5 years
25 hectares	1	7–9ha/25–36%	2 nd growth	14–18ha/56–72%
	2	14–18ha/56–72%	2 nd growth	21–27ha/84–+100%
50 hectares	1	7–9ha/14–18%	2 nd growth	14–18ha/28–36%
	2	14–18ha/28–36%	2 nd growth	28–36ha/56–72%

Note: The majority of plots at Colonia Finlandesa were on average between 25ha and 50ha.

since Thesleff's group had arrived in 1906 and 20 years by the mid-1940s, when some 40 Finns from Kitee in eastern Finland settled the colony in the 1920s.

Since Colonia Finlandesa never became economically prosperous for the reasons stated previously in this article, the children of the original settlers on reaching adulthood started to move out of the colony to other parts of Misiones and Argentina, fuelling the greying process of the small community. The impact of the second generation moving out and the lack of new Finns settling the colony exacerbated in the 1940s, when the Finnish community became a minority for the first time since it was founded. During this period, the colony was also hit by a long drought that caused forest fires and widespread devastation (Telephone interview with Liisa Makkonen, December 2007 and national weather bureau Servicio Meteorológico Nacional).

Various estimates of the population of Colonia Finlandesa place it in the 1930s between 300 and 500 inhabitants. Even though this sum may include the adjacent municipalities of San Martín, Bonpland, Mártires and Almafuerite, they are very rough estimates and do not tell us if they include the Argentine-born Finnish children and grandchildren of the first generation.

Alcohol Consumption and Colonia Finlandesa

While a lot has been written about "excessive" alcohol usage at the Finnish colony, there is some empirical data that supports this.

The role of social drinking of the Finns at Colonia Finlandesa did not differ from other European countries. The main role of alcohol was to fortify the group and create boundaries of inclusion and exclusion (Douglas, 1987, p. 11). Drinking alone at the colony was seen as a negative matter (Interview with Viljo Niskanen, November 2007).

I asked Artturi Heino, a Finn from Tampere who visited the colony for the first time in 1933 and later lived there, how much alcohol he sold at his store in Colonia Finlandesa, which he owned during 1952–73. Apart from other spirits like *caña*, an alcoholic drink made from sugar cane, vermouth, wine and beer, he claimed that he sold 480 litres of pure alcohol in less than a month (Tessieri, 1978, Field notes May 26, 1978). Apart from alcohol that could be purchased from Heino's store, it was common for the settlers to make a homemade wine called *vino colono*. Some farms distilled spirits as well.

Another Finn that ran a store in San Martín, located next door to Colonia Finlandesa, was Argentine-born Olavi Putkuri. He said that in the 1940s he sold monthly the following amount of alcohol: 240 litres of pure alcohol, 1,200 litres of wine and 360 litres of *caña* (Tessieri's field notes, September 2007).

According to Esa Österberg, an alcohol researcher of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (Stakes), Colonia Finlandesa was a "wet" community when it came to alcohol consumption. If we take the 480 litres of pure alcohol that Heino sold in a month and com-

pare it with what was consumed in Finland in the 1950s, consumption at the colony was 4–5 times higher if it had a population of 500 inhabitants. Consumption in Finland during that decade was 0.3 litres/month of pure alcohol. Österberg states that consumption at Colonia Finlandesa was as high as in Russia, where 12–13 litres of pure alcohol are consumed annually. If we look at Putkuri's store in the 1940s, alcohol consumption appears to be at the same level as in Finland in 2005, but four times higher than in the 1950s. The estimated population of San Martín in the 1940s was probably about 1,000.

Conclusions

One of the most revealing matters that the CEMLA databank shows about Finnish group migration to Argentina in the early 20th century is that there is still a lot of research to be done on Colonia Finlandesa. The findings of past researchers like Lähteenmäki, which have contributed greatly to our understanding of the beginnings of the Finnish colony in Argentina, offer a good starting point to expand and research meticulously new hitherto-unknown information that may still be out there.

Even though the only person that regulated alcohol consumption at the colony was oneself (Interview with Jussi Palo, August 1984), my research shows that while alcohol was consumed generously at the colony, there were clear rules in the community about what was considered "responsible" and "irresponsible" drinking. My thesis reveals that a "responsible"

drinker was a person that worked during weekdays and drank only on the weekends.

Bibliography

- Centro de Estudios Migratorios Latinoamericanos (CEMLA) database of Buenos Aires (1883-1839).
- Enrique Tessieri, *Kaukainen maani: Pääteypysäkki Colonia Finlandesa*, Juva 1986.
- Enrique Tessieri, *The second generation Finns of Argentina: A process towards Argentinization, Siirtolaisuus-Migration 2/1979*.
- Enrique Tessieri's field notes 1977-78 and 1984.
- Larry Sawers, *Income Distribution and Environmental Degradation in the Argentine Interior*, *Latin American Research Review*, Vol. 35, No. 2 (2000), pp. 3-33.
- Mary Douglas (ed), *Constructive Drinking - Perspective on Drinking from Anthropology*, Wiltshire 1987.
- National weather bureau Servicio Meteorológico Nacional data from Caa-Yarí during 1910-49.
- Olavi Koivukangas, *Kaukomaiden kaipuu*, Turku 1998.
- Olavi Lähteenmäki, *Colonia Finlandesa Uudessa Suomen perustaminen Argentiinan 1900-luvun alussa*, Helsinki 1989.
- Olavi Paavolainen, *Lähtö ja loitsu*, kirja suuresta levottomudesta, Jyväskylä 1937.
- Robert C. Eidt, *Pioneer Settlement in Northeast Argentina*, Wisconsin 1971.
- T. Z. Sulin, *Suomalainen siirtokunta Misiones'issa*, Suomen silta No 1, 1952.
- Telephone interviews during 2007: Lars-Erik Häggman, Reino Kero, Liisa Makkonen, Viljo Niskanen and Thorsten Paschburg.
- V. Lunnasvaara, *Colonia Finlandesa. Misioneksen suomalais-siirtola*, Terra, Suomen Maantieteellisen Seura aikakauskirja 1932.

MEV-seminaari Siirtolaisuusinstituutissa 2.4.2008

Projektikoordinaattori *Elena Levantovskaja* Turun suomenkielisestä työväenopistosta (vas.) piti esitelmän: "Suomalaiset monikulttuurisessa Pietarin metropolissa".

FT, tutkija *Toivo Flink* Kansallisarkistosta piti esitelmän: "Kotiin karkotettavaksi. Inkeriläisten siirtolaisten paluu ja palauttaminen Neuvostoliittoon vuosina 1944-55".

Molemmat esitelmät olivat erittäin mielenkiintoisia ja kysymyksiä herättäviä. Jäämme uteliaina odotamaan Toivo Flinkin jatkotutkimusten valmistumista. Kuva: Jouni Korhiosaari.

Living Together with Diverse Identities

Elli Heikkilä

The British Council organized the Living Together International Summit – Equal opportunity and access in society 12.–14.3.2008 in London. There were many politicians, policy-makers, journalists, academics, and leaders in civil society from many European countries. In the opening plenary session Dr. Danilo Türk, the President of the Republic of Slovenia, expressed the intercultural dialogue as an important concept. Also employment and labour market participation is a key element to integration into a wider society.

Trevor Phillips, chair of the new Equality and Human Rights Commission, was asking how to live together? We need skill, people and immigration in most countries of Europe. People are not hiding origin and for example in the city of London 300 languages are spoken. Dr. Majlinda Bregu, the Minister of European Integration of the Albanian government, said that there exists emigration to Western world. Immigrants are vulnerable to new life style in the destination country. She pointed out that “immigrants are always wanted but never welcome.”

Dr. Dubravka Valić Nedeljković, a journalist and president of the Novi Sad School of Journalism,

Serbia, organized the workshop session of the representation of minority communities in the media. She stressed that nowadays the interaction is easier than ever before between people. It is easy to interact through “skype” to different parts of the world, and getting touch with relatives. She worried that people are not talking to neighbours in the living country: “lives are running parallel, but not interacting.” She said that there is the fear that we are deceiving ourselves, and interaction is smaller and smaller. Technology is changing contacts and the spaces of interaction are narrowing, not increasing.

Dubravka Valić Nedeljković introduced also a new idea of a tandem relationship. Tandem work basically means co-operation of professionals from different fields on a specific work and a specific output. In this case, for example, a minority representative or an expert and a journalist make together media-outputs. It has two good outcomes: first of all, the output is highly professional; secondly, a minority representative or an expert and a journalist provide each other with different skills using learning-by-doing method. This is a very good planned side-effect of the joint, tandem, work. Moreo-

ver, the relationship usually becomes more personal than purely professional, and leads to easier and more comfortable professional co-operation based on trust and understanding.

Dr. Phil. student Akira Murata, the Sussex Centre for Migration Research at the University of Sussex, England, was organizing the workshop session which dealt with the impact of remittances from diaspora communities on development. Remittances and capital flows to developing countries have increased from 100 billion US\$ in 2000 to 200 billion US\$ in 2006. Top recipients of remittances in 2006 have been next countries with over 20 billion US\$ each: India, China and Mexico. When we look at remittances share of GDP there are different countries: Moldova 32 % of GDP, Tonga about 27 % and Guyana 25 %. There has occurred a reduction in transaction costs in remittances, e.g. in USA-Mexico corridor: 26 US\$ in 1999 to 12 US\$ in 2004 to send 300 US\$. In remittance transfer there are still in use informal channels; for example in Uganda 80 % of remittances are coming through informal channels and only 20 % by formal channels.

For more information: www.britishcouncil.org/livingtogether

Apurahat – Stipendier – Grants 2008

Siirtolaisuusinstituutin vuonna 2008 rahastoistaan myöntämät apurahat. Hakemuksia tuli yhteensä 17 kpl.

Migrationsinstitutets stipendier för 2008 har utdelats den 23. Maj 2008.

2008 Grants for promoting and supporting Finnish emigration research have been granted in May 23, 2008.

Niilo ja Helen M. Alhon rahastosta, yhteensä 6 000 €

- **Chang, Chia Chien:** Ph. D study titled “Immigration Experiences of Intermarried Taiwanese Women in Finland”. 1000 €
- **Järvi, Hanna:** ”Färdigheter i och attityder till svenska språket bland vuxna invandrare i Närpes”. Konferenssimatka Tukholmaan. 800 €
- **Kanniainen, Antti:** Pro-gradu työ ”Länsi-Afrikasta Euroopan unionin alueelle tapahtuva siirtolaisuus ja sen nostaminen eurooppalaiselle turvallisuusagendalle”. 500 €
- **Kerkkänen, Heikki:** väitöskirjatyö ”Maahanmuuttajuuden ohjelmalliset hallintakäytännöt vuosina 2000–2007”. 1000 €
- **Leppänen, Anne-Mari:** Pro-gradu työ ”Turun maahanmuuttajien harjoittama viljely Turun kaupunkialueella”. 700 €
- **Saarela, Salla:** Pro-gradu työ, ”Suomalaiset Irlannissa: siirtolaisten paikkakokemuksia kahden kulttuurin välissä”. 1000 €
- **Suomen Väestötieteen yhdistys:** Pohjoismainen väestökonferenssi ”Family Forerunners? Families and Demographic Processes in Northern Europe”. 1000 €

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahastosta, yhteensä 6 000 €

- **Dutton, Edward:** Research ”Immigrant Religious Dynamics in Finland ”. 1000 €
- **Kangasniemen harrastelijateatteri Ilona ry:** ”Lännen lokari” kesäteatterinäytelmän tuottaminen, kansanmusiikkitapahtuman tuottaminen”. 1000 €
- **Leong, Leslie:** Life history of Viira Lindroth. 1000 €
- **Rigby, Esna:** Research ”Finnish migrants who worked as road construction workers in Queensland from 1925 to 1940s. 1000 €
- **Roinila, Mika:** Research ”Finnish North Americans Today. 1000 €
- **Saarelainen, Kirsi:** Tv-sarjan käsikirjoituksen tekeminen Otto Saarelaisen karkumatkasta USA:han paremman elämän toivossa. 1000 €

Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskus

Markku Mattila

Huhtikuun alussa Alahärmässä julkistettu Heli Jokisen teos ”Eihän semmosille reissuille heikompia astioita vierä” herätti ansaittua mielenkiintoa myös tiedotusvälineissä: Pohjanmaan radiosta ja paikallisista sanomalehdistä alkaen aina valtakunnallista aamutelevisiota myöten haastateltiin tekijää amerikkalaisien arjesta ja elämästä. Julkaisijan ylpeydellä voi todeta, että huomio oli ansaittua, sillä kyseessä on uraa uurtava teos ennen tutkimattomalta saralta. Heli myös jatkaa aiheen parissa, sillä Suomen kulttuurirahasto myönsi hänelle helmikuussa apurahan väitöskirjatyöhön. Onnea ja menestystä laajenevan tutkimushankkeen parissa!

Maaliskuulla saimme aluekeskukseen tiedon siitä, että tutkimushanke Maaseudun maahanmuuttajat: Suomalaisen maaseudun asema ja merkitys työperäisen maahanmuuton kohdealueena sai rahoitusta Maa- ja metsätalousministeriöstä. Hanke on aluekeskuksen, Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin (Seinäjäki) ja Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen yhteishanke. Tutkimuksessa vertaillaan Varsinais-Suomea ja Etelä-Pohjanmaata. Työ on aloitettu huhtikuussa tilastomateriaalin tuottamisella. Jatkossa haastatellaan tutkimusalueen yrityksiä sekä työperäisiä maahanmuuttajia. Tutkimusraportti valmistuu ensi vuoden puolella.

Tutkimus on erittäin ajankohdainen siltäkin kannalta, että erityisesti Etelä-Pohjanmaalla – joka perinteisesti on ollut vähän maahanmuuttajia houkutelutta aluetta

– maahanmuuttoon on alettu kiinnittää aktiivista huomiota. Voisi sanoa, että hanke pyrkii oppimaan Varsinais-Suomen kokemuksesta ja tarjoamaan tämän tiedon eteläpohjalaisten käyttöön.

Myös toinen myönteinen rahoituspäätös on saatu. Toukokuun alkupuolella aluekeskus sai Etelä-Pohjanmaan kehittämisrahastosta rahoitusta heinäkuun ensi viikolla Alahärmässä järjestettävälle tapahtumalle. Tapahtuma niveltyy Härmäläiset Häjylyt -kesätapahtumaan. Aluekeskus esittelee siirtolaisrekisteriä, pyrkii keräämään materiaalia, kertoo omasta toiminnastaan sekä Suomen Siirtolaisuusmuseosta, esittelee ja myy kirjallisuutta. Lisäksi esillä on kaksi näyttelyä teemoinaan Australian siirtolaisuus (tuettuna filmimateriaalilla) ja siirtolaisten tekemä työ.

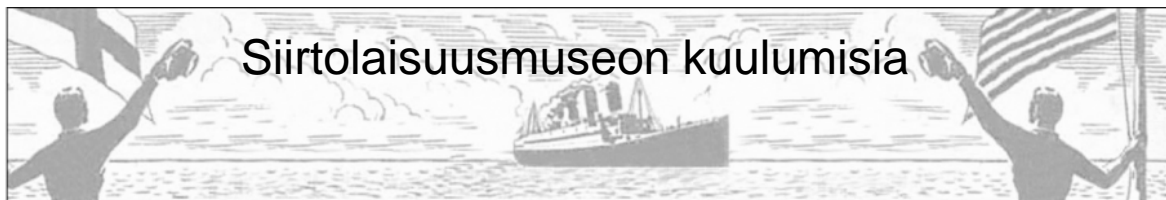
Häjylyyjen yhteydessä Alahärmän kunta järjestää juhlaseminaarin, jonka aiheena on siirtolaisuus. Allekirjoittanut sai kunnian tulla kutsuksi seminaarin alustajaksi. Seminaarissa esiintyy myös FM Petri Rekonen, joka puhuu oman tutkimuksensa pohjalta eteläpohjalaisten siirtolaisuudesta Ruotsiin. Rekonen on kirjoittanut aiheesta Etelä-Pohjanmaan historian osaan numero VII. Tutkimustyö tehtiin aikanaan aluekeskuksen suojassa.

Keski-Pohjanmaan siirtolaisuus on ollut Pohjanmaan siirtolaisuuden vähiten tutkittua aluetta. Vuoden alussa Jyväskylän yliopiston opiskelija Teemu Haatainen aloitti aiheen parissa. Hänen tavoitteenaan on pro gradu -tutkimus, jossa tilastomateriaaliin keskittyen selvi-

tettäisiin keskipohjalaisen siirtolaisuuden päälinjat, lähtö- ja kohdealueet 1800-luvun lopulta aina Ruotsin siirtolaisuuteen asti. Toukokuun alussa Haatainen esitteli syventävien opintojensa seminaariesitelmänä tilastollisen katsauksen Keski-Pohjanmaan suureen Amerikan-siirtolaisuuteen vuosina 1893–1914.

Haataisen mukaan tutkimusajankaksolla Keski-Pohjanmaalta lähti siirtolaiseksi lähes 37 000 henkeä (koko maasta lähti 253 000 henkeä). Tämä tekee maakunnasta yhden vilkkaimmista muuttoalueista. Vilkkaimmat muuttokunnat olivat Uusikaarlepyy, Toholampi, Munsala, Veteli ja Evijärvi. Tuloksiaan kartallistaessa Haatainen osoittaa, että siirtolaisuusvolyymin painottui eteläiseen Keski-Pohjanmaan, josta Haatainen erottaa erityisen ”siirtolaiskolmion”: pohjoisesta Lohtajalta kaakkoon Toholammelle ja Lestijärvelle, josta kohden länttä Evijärven kautta Munsalaan. Mielenkiintoinen tulos on myös se, että absoluuttisina numeroina siirtolaisuus oli suomenkielinen ilmiö, mutta suhteellistettuna väkilukuun kuva muuttuu: suomenkielisten kuntien siirtolaisuus oli lähes 11 promillea, kun taas ruotsinkielisissä kunnissa se nousi lähes 12,5 promilleen. Haataisen tutkimuksen edistymistä voi seurata hänen nettisivuiltaan (<http://users.jyu.fi/~tepehaat/Gradu/>).

Kesä tuo tullessa Suomessa lomailevat siirtolaiset ja siirtolaisten jälkeläiset. Myös aluekeskus on perinteisesti saanut vastaanottaa näitä kesäisiä turisteja. Toivottavasti he tänäkin kesänä lennähtävät sankoin joukoin kattomme alle!

Siirtolaisuusmuseon kuulumisia

Vuosikokous ja näyttelyn avajaiset

Suomen Siirtolaisuusmuseon Tukiyhdistyksen vuosikokous pidettiin Teräсталolla Peräseinäjoella 31.3. Kokous valitsi yhdistyksen puheenjohtajaksi edelleen kunnallisneuvos Aaro A. Harjunpään. Hallituksen jäsenet ovat Markus Aaltonen, Antti Kiviniemi, Olavi Koivukangas, Marja-Terttu Saari ja Jukka Vihriälä.

Juuri ennen kokousta pidettiin avajaiset näyttelylle, joka oli saatu Ahvenanmaan siirtolaisuusinstituutista. Näyttely kertoo ahvenanmaalaisista Venäjän Imperiumissa ja suomenruotsalaisista Pietarissa. Näyttely oli esillä 10.5. asti.

Jäsenmatkoja

Matka Värmlannin suomalaismetsiin Ruotsiin toteutetaan elokuun viimeisellä viikolla. Alaskan matka tehdään syyskuun jälkipuolella. Lisätietoja, sähköpostilla tellervo.lahti@seinajoki.fi, puhelimitse 040-7748577.

Siirtolaisjuhla

Siirtolaisjuhlan ajankohta on muuttunut. Se pidetään tiistaina 8.7. klo 18 Aisamäen kesäteatterissa Kalajärvellä. Hakalan Amerikan talon vihkiäisiä vietetään samaan aikaan. Kesäteatteri sijaitsee aivan Hakalan talon läheisyydessä. Lisätietoja, sähköpostilla tellervo.lahti@seinajoki.fi, puhelimitse 040-7748577.

Lahjoitus Australiasta

Siirtolaisuusmuseo sai lahjoituksen Mount Isan Suomi-Seuralta. Lahjoitus sisältää pääasiassa seuran toimintaan liittyviä esineitä ja valokuvia. Mount Isan Suomi-Seura on perustettu vuonna 1935 ja lakkautet-

tu viime vuonna. Kiitämme lahjoituksesta. Olemme asettaneet sen esille Teräсталon yläkerran aulaan.

Valko-Venäjä tutuksi

Suomen Siirtolaisuusmuseolla pidettiin lauantaina 10.5. Valko-Venäjä tutuksi – tapahtuma. Tapahtuma on osa Euroopan ja Aasian laidalla –sarjaa. Kyseessä oli kolmas yleisöluento tämän vuoden puolella. Luennoitsijoina olivat Suomi-Valko-Venäjä-Seurasta varapuheenjohtaja Taru Kuosmanen ja hallituksen jäsen Annika Juurikko. Taru Kuosmanen kertoi laajasti maan historiasta, nykyisestä poliittisesta tilanteesta ja mm. elinkeinohistoriasta.

Valko-Venäjällä on noin 10 miljoonaa asukasta. Tärkeimmät elinkeinot ovat maatalous ja teollisuus. Maan pääkaupunki on Minsk, Vitebsk on eräs muista huomattavista kaupungeista. Eräs tunnetuimmista valkovenäläisistä Suomessa on Belarus traktori.

Annika Juurikko kertoi Valko-Venäjän kulttuurista, joka on kehittynyt tuhannen vuoden aikana. Kirjallisuus, musiikki ja teatteri esiteltiin. Valko-Venäjän kielen ja venäjän eroavaisuudet ovat kuin suomen ja viron kielen erot. Valko-Venäjällä on useita suuria kulttuuritapahtumia. Myös Vitebskin taideakatemia on maailmankuulu.

Lahjoitus Australiasta. An interesting donation from Australia. Foto: Tellervo Lahti.

Valko-Venäjältä on lähtenyt siirtolaisiksi kaikkiaan n. 3,5 miljoonaa kansalaista. Tärkeimmät siirtolaisuuden kohdemaat ovat Venäjä ja USA. Suomessa on n. 500 valkovenäläistä. Meidän tapahtumaamme oli kutsuttu mukaan yksi heistä, Irina Toivonen. Hän vieraili Suomessa ensimmäisen kerran vuonna 1999 kuoron mukana. Hän tapasi nuoren miehen, peräseinäjokelaisen Jouni Toivosen, josta sittemmin tuli hänen puolisonsa. Irina muutti Suomeen vuonna 2002. Perheessä on nyt kaksi lasta. He asuvat nykyään Ilmajoella.

Irina on huomannut useita kulttuurieroja Suomen ja Valko-Venäjän välillä. Valko-Venäjällä käydään vierailulla naapurien, ystävien ja sukulaisten luona sopimatta siitä etukäteen. Suomessa se ei näytä olevan tapana. Myös ruokakulttuurissa suomalaisilla on kauheuksia, kuten mämmi ja makeisista salmiakki. Maiden välillä on myös samankaltaisuutta. Monet ihmiset molemmissa maissa ovat jokseenkin ujoja ja vähäpuheisia. Hän kertoi myös valkovenäläisestä kansanperinteestä kuten, joulupukista, jota kutsutaan Pakkasukoksi, samoin kuin Venäjällä, ja eräistä muista juhlatavoista. Tärkeintä hänestä on oppia maan kieli. Opittuaan suomea alkoi hänen sopeutumisensa uuteen maahan sujua.

Meillä oli yllätys yleisölle. Tarjosimme valkovenäläistä keittoa, jonka reseptin olimme saaneet Suo-

mi-Valko-Venäjä-Seuralta. Keitto oli todella hyvää. Lisäksi oli tee- ja kahvitarjoilu.

Näimme paljon kuvia Valko-Venäjältä. Toivon ja uskon, että yleisömmme tietää nyt paljon enemmän siitä. Kiihtämme esitelmöitsijöitä ja yleisöä mielenkiinnosta. Eriytiskitokset Irina Toivoselle. Meillä on jälleen ollut mielenkiintoinen lauantai-iltapäivä Siirtolaisuusmuseolla.

News from the Emigrant Museum

The Annual Meeting and the opening ceremonies

The Annual meeting of the Support Association of the Finnish Emigrant Museum was held on the 31st of March in Terästalo in Peräseinäjoki. The former chairman Aaro A. Harjunpää was elected chairman for this year too. The members of the board for this year are Markus Aaltonen, Antti Kiviniemi, Olavi Koivukangas, Marja-Terttu Saari and Jukka Vihriälä.

Before the annual meeting started there was an opening party for an exhibition from the Emigrant Institute of Åland Islands. The exhibition tells about the people of Åland Islands in the Russian Empire and the Swedish Finns in St Petersburg. The exhibition was on display upto the 10th May.

Donation from Australia

The Emigrant Museum has received a donation from Mount Isa Finnish Association in Australia. The donation includes objects and photos related to the activities of the association. Mount Isa Finnish Association was founded in 1935 and became disbanded in 2007.

Irina Toivonen puolisonsa Jouni Toivosen kanssa. Irina Toivonen and her husband Jouni Toivonen. Foto: Tellervo Lahti

We are very grateful for the donation. It is on display in the second floor lobby in Terästalo.

Trips for members

The trip to the Finn Forests in Värmland Sweden will take place in the end of August. The trip to Alaska will take place in September. For more information email tellervo.lahti@seinajoki.fi, Tel. +358 40 7748577.

Migration Fest

The date of the Migration fest has changed. The fest will be held on Tuesday the 8th of July at the Aisamäki Summer Theatre in Kalajärvi area in Peräseinäjoki. Hakala American house is situated near the summer theatre. For more information email tellervo.lahti@seinajoki.fi, Tel +358 40 7748577.

Familiar with Belarus

An event about the history and culture of Belarus was held at the Emigrant Museum on Saturday the 10th of May. The event is a part of happenings presenting countries in the border between Europe and Asia. This was the third lecture in this year.

We had guests from the Finland-Belarus Society, the vice chairman Taru Kuosmanen and a board member Annika Juurikko. They had just visited Belarus and had come back to Finland a couple of days earlier.

Taru Kuosmanen told us widely about the history of the country, about the present political situation and about the history of the livelihoods etc.

Belarus has got its independence from the Soviet Union in 1991. The country has about 10 million people. The most important livelihoods are agriculture and industry. The capital is Minsk, Vitebsk is one of the other major cities. One of the most famous Belarussian in Finland is the Belarus tractor.

Annika Juurikko was presenting the culture of Belarus that has developed during the last thousand years.

She told us about literature, music and theatre. The difference between Belarussian language and Russian is like the difference between Finnish and Estonian. There are plenty of popular culture events in Belarus and for instance the Art Academy in Vitebsk is world famous. About 3,5 million Belarussians have emigrated, most part to Russia and lately also to USA.

There are about 500 Belarussian immigrants in Finland. One of them, Irina Toivonen, was invited to our event. She visited Finland for the first time in 1999 with a chorus. Quite soon she met a young man who was soon to be her husband, Jouni Toivonen from Peräseinäjoki. Irina moved to Finland in 2002. They have two children and are living in Ilmajoki at the moment.

Irina has encountered several differences in culture between her native country and Finland. For instance, in Finland it is not common to visit neighbours, friends or relatives without having an invitation. But in Belarus it is proper to visit friends without having to make a phone call first. She thinks Finns eat some horrible tasting food like mämmi and candies like salmiakki. There are similarities between the two countries too. Most people are kind of shy and not talk too much. We got to know some other features about the Belarussian folk traditions too, for instance about the Santa Claus who is called Grandfather Frost, like in Russia, and about celebrating some fests. The most important is to study the language. Only after learning Finnish she could adapt to Finnish society.

We had a surprise for the audience. A Belarussian soup was served at the event. The recipe was from the Finland-Belarus Society. It tasted very good. Tea/coffee was also served.

We were shown lots of pictures of Belarus. I hope, actually I am sure that the participants are now more familiar with Belarus. We thank the lecturers and the audience for interest. Special thanks to Irina Toivonen. We have had an interesting Saturday afternoon at the Finnish Emigrant Museum again.

Tellervo Lahti

Web-reports

Web Reports -sarjan julkaisut ovat ilmaisia. Ne voi tallentaa luettavaksi omalle koneelle Siirtolaisuusinstituutin www.sivustolta www.migrationinstitute.fi.

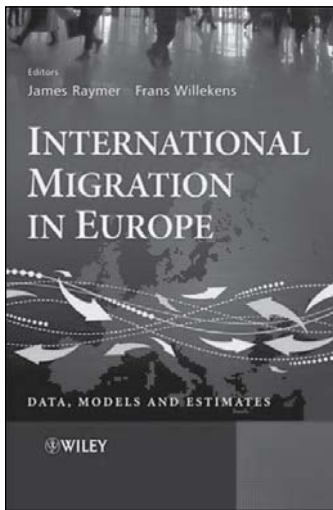
- 01 *Elli Heikkilä & Sirpa Korhonen*: The performance of the Finnish labour markets in the 1990s (pp. 40) 2002
- 02 *Elli Heikkilä, Ritva Viertola-Cavallari, Päivi Oksi-Walter, Jonna Roos (toim.)*: Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina. (80 s.) 2004
- 03 *Elli Heikkilä, Taru Järvinen, Jörg Neubauer, Lars Olof Persson*: Labour Market Integration in the Baltic Sea Region: Before and After EU Enlargement (pp. 30.) 2004
- 04 *Sari Korkalainen*: Globaalit suomalaisverkostot. Tarvekartoitus ulkomailla asuvien suomalaisten ja Suomeen palanneiden sosiaalisen pääoman verkottamisesta suomalaisyritysten käyttöön (36 s.) 2004
- 05 *Irene Virtala*: Tystnaden talar – Om finländska krigsbarn i skönlitteraturen (99 s.) 2004
- 06 *Mika Salo*: Suomi suomalaisille –Argumentit maahanmuuttoa vastaan Suomessa vuosina 1990-2003 (56 s.) 2005
- 07 *Suvi Virkamäki*: "Att få ett gott hem ..." - Finska krigsbarnsadoptioner i Stockholm 1946-47 (60 s.) 2005
- 08 *Maria Pikkarainen*: Maahanmuuttajien työllistyminen ja heidän odotuksensa työelämästä Suomessa (107 s.) 2005
- 09 *Sirkku Wilkman*: Siirtolaiset Suomen voimavarana maailmalla - Suomalaisten siirtolaisuus Saksaan ja Yhdysvaltoihin 2000-luvulla (146 s.) 2005
- 10 *Selene Peltonen*: Somalinuorten kulttuurisen identiteetin muotoutuminen diasporassa – Elämää etnisen identiteetin ja suomalaisen yhteiskunnan välissä (154 s.) 2005
- 11 *Elli Heikkilä*: Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina. Vuoden 2005 seminaariraportti (64 s.) 2005
- 12 *Aila Wallin*: Suomi-Neito Down Under - työyhteisön elämää Australiassa suomalaisesta naisnäkökulmasta (43 s.) 2006
- 13 *Piia Nikula*: Siirtolaisuuden hallintaa - Kaikkienko hyväksi? (108 s.) 2006
- 14 *Iлона Sammalkorpi*: Institutionaalisen keskustelun analyysi (65 s.) 2006
- 15 *Linda Tammelin*: Toiset lähtee, toiset jää - Yhden suvun siirtolaishistoria Suomen ja Ruotsin välillä (46 s.) 2006
- 16 *Lotta Ilmasti*: Ruotsinsuomen ominaispiirteitä (Paluumuuttajien kielellinen sopeutuminen ...) (162 s.) 2006
- 17 *Riikka Anttila ja Outi Rantala*: Lähellä ja kaukana - Sosiaalinen verkosto maahanmuuttajaäidin yksinhuoltajuuden tukena (105 s.) 2006
- 18 *Selene Jokisaari*: Kotouttamislain merkitys kotoutumisessa maahanmuuttajan näkökulmasta (220 s.) 2006
- 19 *Merja Lähdesmäki ja Terttu Savela*: Tutkimus maahanmuuttajien yrittäjyyskoulutuksen vaikuttavuudesta (73 s.) 2006
- 20 *Tiina I. Ristikari*: Immigration and European Trade Unions (25 s.) 2006

Web-reports

- 21 *Helena Pietari*: Venäläisten Suomeen muuttio – Lahdessa ja Turussa asuvien venäjää puhuvien nuorten muuttotilanne ja sopeutuminen (70 s.) 2007
- 22 *Eveliina Lyytinen*: Pakkomuutto globaaliongelmiana - Pakkomuuton käsitteellistäminen ja pakkomuuttajaryhmien suojelun maantieteelliset diskurssit (132 s.) 2007
- 23 *Saara Pellander*: Aasialainen sukutausta, suomalainen elämä: Naisten kokemuksia ja tulkintoja toiseudesta (115 s.) 2007
- 24 *Katja Johanna Ainasoja*: Pahe alas, puhe ylös - Koti-lehti Amerikan suomalaisten akkulturaatoin edistäjänä 2007
- 25 *Krister Björklund*: Migration in the interest of the nation - Population movements to and from Japan since the Meiji era 2007
- 26 *Tiina Lammervo*: Language and culture contact and attitudes among first generation Australian Finns 2007
- 27 *Kristiina Siivonen*: ”Pannaan kivet kulmiin ja mitataan tontti kun keritään” – Maarian seurakunnan ja kunnan suhtautuminen Raunistulan esikaupunkialueeseen vuosina 1875–1939. 2007
- 28 *Taru Kuusisto*: Toinen mies – Suomalais-italialaiset parisuhteet etnisyyden ja sukupuolen neuvottelussa 2007
- 29 *Johanna Leinonen*: Suomalaisen monikulttuuriset avioliitot - Tutkimuksia, kirjallisuutta ja artikkeleita suomalaisten solmimista monikulttuurisista avioliitoista (Bibliografia) 2007
- 30 *Ingi R. Edvardsson, Elli Heikkilä, Mats Johansson, Lars O. Persson, Torben Dall Schmidt & Lasse S. Stambøl*: Economic Renewal and Demographic Change - Evaluation of policies for well functioning local labour markets in the Nordic countries 2007
- 31 *Kaisa Keski-Nisula*: Maahanmuuttajien integraatio Turun työmarkkinoille: Työllistyneiden näkökulma 2008
- 32 *Elli Heikkilä (toim.)*: Monikulttuuriset avioliitot sillanrakentajina. Vuoden 2008 seminaariraportti. 2008
- 33 *Maria Levä*: Ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin ulottuvuudet 2000-luvun alussa 2008
- 34 *Riikka Susi*: Ristijärven senioripolis - Ristijärvellä syntyneiden suurten ikäluokkien halukkuus paluumuuttoon ja senioristrategian vaikutus muuttohalukkuuteen 2008
- 35 *Sari Parkkali*: Valikoiva muuttoliike Turussa 2000-luvun alussa 2008
- 36 *Maria Pikkarainen ja Sirkku Wilkman*: Pakolaisten asuminen ja palvelut - Omaan kotiin -hankkeen tutkimusraportti

Muut verkkojulkaisut

Elli Heikkilä & Maria Pikkarainen: Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa. Siirtolaisuusinstituutti, Turku 2008. 220 s. Ilmainen verkkokausu (Acrobat PDF). Englanninkielinen tiivistelmä (pdf 7 s.). 2008

Raymer, James & Frans Willekens (toim.): *International Migration in Europe. Data, Models and Estimates*. John Wiley & Sons, West Sussex, England 2008. 385 s. ISBN 978-0-470-03233-6.

James Raymer ja Frans Willekens ovat toimittaneet kirjan Euroopassa tapahtuvasta kansainvälisestä muuttoliikkeestä, käytettävissä ja saatavilla olevista muuttoliiketilastoista sekä siitä, miten kansainvälistä muuttoliikettä voidaan mallintaa ja estimoida. Kirjan päätarkoituksena on tuoda esille kansainvälisen muuttoliikkeen mittaamisen ongelmia ja esittää ratkaisuja näihin ongelmiin. Teos on syntynyt RTN-ohjelman (Research Training Network) puitteissa. RTN on Euroopan komission rahoittama ja saksalaisen Max Planck -instituutin koordinoima ohjelma, jonka tarkoituksena on edistää etenkin nuorten tutkijoiden tutkimusyhteistyötä ja luoda yhteinen eurooppalainen tutkimusalue.

Teos on julkaistu ajankohtaiseen aikaan, koska Euroopan par-

lamentin ja neuvoston asetuksessa N:o 862/2007 määritetään muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevat Euroopan yhteisön jäsenmaiden tilastointimenetelmät. Tämän ja muiden aikaisempien asetusten mukaan Euroopan unionin jäsenmaiden on tuotettava ja tarjottava yhteensopivia tilastoja ja estimaatteja kansainvälisestä muuttoliikkeestä sekä turvapaikanhakijoista. Uuden asetuksen tarkoituksena on lisätä muuttoliiketilastojen saatavuutta ja verrattavuutta sekä taata se, että Euroopan unionin tilastokeskus Eurostat saa käyttöönsä parhaan mahdollisen tilastomateriaalin. Euroopan maiden tilastokeskusten on tuotettava keskenään verrattavissa olevia tilastoja, ja tätä varten on luotava tilastojen tuottamista koskevat yhteiset ohjeet sekä metodologiat. Juuri tähän asiaan kirjassa esitään ratkaisuja.

Kirja koostuu 13 eri artikkelista, jotka on jaoteltu viiteen eri osaan. Ensimmäisen osan neljässä artikkelissa pohditaan tilastotietongelmia: käsitteiden ja tilastojen eroavaisuuksia sekä puutteita. Euroopan eri osissa on erilaisia ongelmia. Uusissa jäsenmaissa yritetään päästä eroon vanhoista tilastointimenetelmistä ja siirtyä uusiin menetelmiin, jotka täyttäisivät Euroopan unionin vaatimukset. Toiseen tilastointimenetelmään ja uusiin määritelmiin siirtyminen vaikeuttaa pitkän aikavälin vertailukelpoisten tilastojen saatavuutta, koska tilastointitapa on muuttunut kesken kaiken. Toisaalta Etelä-Euroopassa ongelmana ovat laittomat maahanmuuttajat, joiden tilastointi on vaikeaa. Euroopan unionin kaikkien maiden tilastot eroavat toisistaan, kun verrataan

lähettävän ja vastaanottavan maan tilastotietoja. Maiden tiedot eroavat toisistaan pääasiassa muuttajien rekisteröinnin puutteiden takia. Tutkimusta tehtäessä ei pidä luottaa vain yhteen tilastolähteeseen tai olla ottamatta huomioon käsitteiden eroavaisuuksia.

Toisen osan neljä artikkelia käsittelevät malleja. Artikkeleissa esitellään malleja, joissa on käytetty eri tilastolähteistä saatua informaatiota ja puutteellisia tilastoja. Näiden puutteellisten ja eri lähteistä saatujen tietojen pohjalta on saatu aikaan vertailukelpoisia malleja. Kolmannen osan kahdessa artikkelissa näitä malleja on käytetty hyväksi tehtäessä arviointeja Euroopan kansainvälisestä muuttoliikkeestä ja maahanmuuttopolitiisten ohjelmien vaikutuksista.

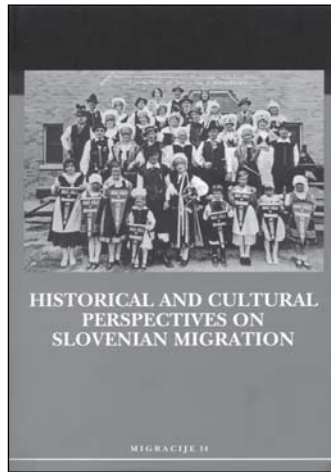
Neljännän osan aiheena on muuttoliikkeiden ennustaminen. Osan kaksi artikkelia esittelevät yhteenvetomaisesti kansainvälisen muuttoliikkeen ennustamisessa käytettäviä metodeja ja esittelevät aiheeseen bayesiläisen lähestymistavan. Viidennessä osassa esitellään väestöennusteita, jotka painottavat demografisista tekijöistä juuri muuttoliikkeen osuutta.

Teoksessa tulee esille se, että suurimmat yhtenäistä tilastointia koskevat ongelmat ovat muuttokäsitteiden erilaisuus ja muuttotapahtuman suoran mittaamisen vaikeus. Muuttaja voidaan määrittellä muun muassa edellisen asuinmaan tai seuraavan asuinmaan, syntymämaan, kansalaisuuden tai kansallisuuden perusteella. Muuton mittaaminen on tehtävä vertailemalla asuinpaikkojen eroja tietyn aikavälin sisällä, koska muuttotapahtuman suora mittaaminen on mahdotonta. Aikaväli, kuten muuttokä-

sitteetkin, vaihtelevat maiden kesken, mikä vaikeuttaa edelleen yhtenäistä eurooppalaista tilastointia. Myös tilastolähteet vaihtelevat maittain: tilastoja saadaan esimerkiksi väestörekistereistä, väestölaskennoista tai -selvityksistä. Tässä kirjassa pyritään ratkomaan ongelmia, joita syntyy puutteellisen tai vertailukelvottoman tiedon takia, käyttämällä erilaisia tilastomenetelmiä. Euroopan neuvoston asetuksen tavoitteena ei olekaan täysin yhdenmukaistaa eri maiden tilastokeskusten tuottamaa tietoa, vaan yhdenmukaistaa käsitteitä ja saada Eurostat:n käyttöön luotettavaa tietoa, jota voidaan vertailla tilastotieteen keinoin.

Valtioiden rajat ylittävä muuttoliike on ajankohtainen asia kaikissa jäsenmaissa ja se saa osakseen koko ajan entistä enemmän huomiota. Kansainvälinen muuttoliike lisääntyy, ja se on nousemassa tärkeimmäksi väestömuutokseen vaikuttavaksi tekijäksi. Vanhojen jäsenmaiden väestö vanhenee, ja muuttoliikkeestä etsitään ratkaisua tähän ongelmaan. Tarvitaan yhä täsmällisempiä ja yhdenmukaisempia tilastotietoja kansainvälisestä muuttoliikkeestä. Teoksen tarkoitus on kunnianhimoinen: esittää ratkaisuja jäsenmaiden yhtenäisen tilastoinnin ongelmaan, jolloin saataisiin tarkempaa ja vertailukelpoisempaa tietoa etenkin eurooppalaisesta kansainvälisestä muuttoliikkeestä. On hienoa, että ongelmaan on alettu kiinnittää huomiota ja että on alettu tehdä toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi. Vielä on kuitenkin pitkä matka vertailukelpoisten tilastojen saamiseen Euroopan unionin jäsenmaista.

Helena Kaskinoro

Drnovšek, Marjan (ed.) Historical and cultural perspectives on Slovenian Migration. Migracije 14. Institute for Slovenian Emigration Studies. Ljubljana 2007. 204 s. ISBN 978-961-254-043-2.

The institute for Slovenian Emigration Studies at the Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Art (SRC SASA) is the only research institute in Slovenia researching Slovenian emigration and immigration. Since 1990 it has been publishing an international scientific journal *Dve domovini/Two homelands* and since 2000 a monograph series *Migracije (Migrations)*. The 14th volume “Historical and cultural perspectives on Slovenian migration” was published in 2007. It is a very interesting anthology featuring articles on different aspects of Slovenian migration.

Reading about Slovenian migration is to leave the beaten track of migration research. The Slovenian emigration is quite unknown in spite of its quite substantial share in the migrations of the 19th and 20th century. One reason for this

is that the statistics in countries of origin and countries of destination usually used citizenship for defining migrants, and Slovenian emigrants came from different regions and were citizens of many states. American authorities put Slovenian and Croatian immigrants in the same category. Between 1889 and 1914 some 450,000 migrants of these nationalities were recorded. The US census of 1910 had a category about mother tongue, and 183,000 people reported Slovenian as their mother tongue, but it is estimated that the total number of emigrants from Slovenia to the US exceeded 250,000. Argentina, Brazil and other European countries were also emigration targets.

The similarities with Finnish early emigration are many. The immigrants who came to the US after the late 19th century, like the Slovenes and Finns, were not welcomed with the same enthusiasm as the pioneers of the first immigration wave. They had to take whatever jobs were available and settled much in the same areas, in Cleveland, in the mining and steel towns in Colorado and in the Iron Range in Minnesota. Slovenes, like the Finns on the one hand kept to their traditional ways at home, but on the other tried hard to learn English and wanted their children to become successful Americans. Their ethnic origin was not a source of pride these early years; some went as far as to conceal it even from their offspring.

Slovenian emigration changed character after World War Two. Most of the migrants were refugees and displaced persons escaping the change of regime in Slovenia and Yugoslavia. In America they inte-

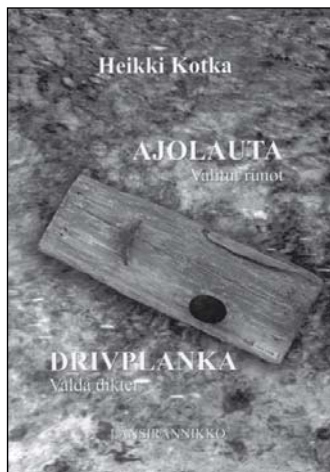
grated quickly, because they were educated, in contrast to the pre-war migrants.

The book “Historical and cultural perspectives on Slovenian migration has seven articles. Marjan Drnovsšek writes about the reactions of the Church and the State towards emigration through three eras, Austria, the first and second Yugoslavia. Irena Gantar Godina presents the emigration of Slovenian intellectuals to Slavic countries and their influence on Slovenian cultural and political awareness. Janja Žitnik explores Slovenian emigrant literature, its development phases and importance for the homeland. Kristina Toplak researches Slovenian immigrant artists and art production in Buenos Aires. This emigration was capable of reproducing an preserving Slovenianness with an introverted stance and national self-sufficiency. Mirjam Milharčič Hladnik studies the emigration of women to the US, depicting their role in preserving ethnic identity as well as establishing national communities there. Marina Lukšič-Hacin discusses multiculturalism in the European integration processes in connection with the migration processes of yesterday and today. Jernej Mlekuž analyses food as an element of recognition and identification of otherness in relations with an immigrant society in his article about the dish Burek, which gradually has integrated into Slovenian diet habits.

The scope of the book is wide-ranging, bringing together different eras of migration in an innovative and interesting way. Migration research traditionally separates emigration from immigration

and yesterday from the present and thus fails to detect common patterns and mechanisms in employing mutually exclusive discourses. This book is a good example of how research on historical and present migration, minority culture and integration successfully can be combined to provoke new modes of thought.

Krister Björklund

Kotka, Heikki: Ajolauta, Valitut runot. Drivplanka, Valda dikter. Kustannusosuuskunta Länsirannikko, Art-Print Oy, 2005. 145 s. ISBN 952-9505-50-7.

Heikki Kotkan valitut runot ilmentävät hänen ajattelunsa ja runokielensä kehitystä vuosina 1990–2005. Runot heijastavat nuorena Ruotsiin muuttaneen ja siellä kypsään ikään varttuneen miehen omakohtaisia tunteja elämänmuutoksesta, toisesta kielestä ja kulttuurista. Runot ovat sekä suomeksi että ruotsiksi. Ohessa näytteitä kirjasta.

Olin, Olen

*Olin lapsi, leikin leikit
Olin koulupoika, opin, luin
Topeliusta
Olin mies, otin vaimon
Olin työmies Suomessa, olin
suomalainen
Olin, elin, tunsin toiset,
tunsin kielen
Olin siis suomalainen*

*Olen, elän Ruotsissa, tunnen
vain...
Olen kieleton, juureton,
siirtolainen*

Trettio År

*Borta i trettio år
på min hemkyrkogård
har även de döda namn
jag där namnlös*

Sinivalkoiset värät

*Hän kutoi puikoilla ruotsalaista
kulttuuria
Kuuntelin puolella korvalla
vanhoja fraaseja*

*Luin Demonia
Tommi Tabermanin runoja
kuoleman läheisyydestä*

*Istuimme taidegalleriassa
Kaksi naista ihaili vanutettua
norsua,
ja hän kutoi keltasinisin värein*

*Ennen tänne tuloani
Mika Myllylä oli voittanut
kolmannen kultamitalinsa.
Minussa sinivalkoiset värät.*

In memoriam

Arthur William Hوجلund

Professor Emeritus of History
University of Connecticut

Sept. 4, 1926 – May 1, 2008

Hوجلund, Arthur William, 81, of Ft. Lauderdale, Florida passed away peacefully in the presence of friends on May 1, 2008. Arthur (Bill) was born in Baltimore, Maryland on September 4, 1926. He is predeceased by his Finnish-born father, Arthur Alexander Hوجلund, and his mother, Sigrid Hوجلund. Bill is preceded in death by his sister, Thelma Hوجلund who died in 1946. After graduating from Spencer High School in 1945 Bill attended Cornell University where he received a BA degree in History in 1949. He then enrolled in graduate studies at the University of Wisconsin where he obtained both a Master's degree (1950) and Ph.D. (1957) in History. While working on his Ph.D. he was drafted and spent four years in the army. His dissertation, entitled *Paradise Rebuilt: Finnish Immigrants and Their*

America, 1880-1920 was the groundwork for several books and articles on Finnish Immigrants in America. In September, 1957 Bill became Assistant Professor at Muskingum College, in New Concord, Ohio where he taught until 1961. In September 1961, he accepted a faculty position at the University of Connecticut where he remained Professor of History for 36 years until his retirement in 1997. His dedication and service to Finnish Americans led Bill to be Knighted by the Republic of Finland in October 2004 and awarded the medal of the White Rose, the country's highest civilian honor. Before his death, Bill sent his entire Finnish library to the University of Minnesota to be housed in the Arthur William Hوجلund Collection. Bill is survived by his life-partner, Kaz Takahashi.

Uudet julkaisut

Heli Jokinen

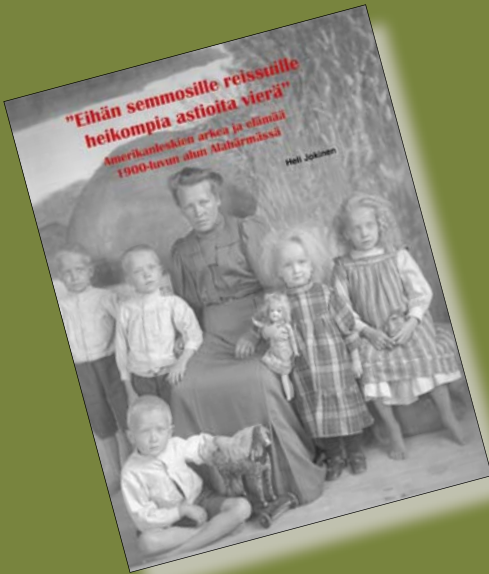
"Eihän semmosille reissuille heikompia astioita vierä"

*Amerikanleskien arkea ja elämää
1900-luvun alun Alahärmässä*

Kirja on elävä kertomus alahärmäläisten siirtolaismiesten kotiin jääneiden vaimojen, ns. amerikanleskien, jokapäiväisestä arjesta elämän realiteettien puristuksessa.

Miten amerikanlesket selvisivät jokapäiväisestä arjestaan? Oliko amerikanleskien elämä erityisen moraalitonta tai löyhämoraalista, kuten eräät aikalaisväitteet kuuluivat? Millaista oli tuon ajan aviorakkaus - miten pitkät välimatkat ja vierivä aika vaikuttivat avioliittoon?

Tilaukset: www.migrationinstitute.fi, Hintana: 15 €

Elli Heikkilä ja Maria Pikkarainen

Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa

Tutkimuksessa tuodaan uutta tietoa väestön ja työvoiman kansainvälistymisestä Suomessa. Kehitystä katsotaan niin koko maan kuin maakuntien osalta nykypäivästä vuoteen 2015 ja erityisindikaattorina käytetään maahanmuuttoa. Kirjassa tarkastellaan maahanmuuttajien tilannetta 1990- ja 2000-luvun työmarkkinoilla sekä ennakoitaan työvoiman tulevaa tarvetta. Tutkimus toteutettiin Kansainvälinen liikkuvuus, työvoiman tarve ja maahanmuuton vaikutukset koulutustarjontaan Suomessa -ennakointihankkeena, jota rahoittivat Euroopan Sosiaalirahasto, opetusministeriö ja Siirtolaisuusinstituutti.

*Kirja on ilmaiseksi tulostettavissa nettisivuiltamme:
www.migrationinstitute.fi/pdf/Siirtolaisuustutkimuksia_A30_ESR.pdf
Summary: www.migrationinstitute.fi/pdf/A30_summary.pdf*

